

Almanach
1908—2008
100 let

G Y M N Á Z I U M T U R N O V

Almanach 1908–2008 100 let

Gymnázium v Turnově založeno dne 15. září 1908

Slovo úvodem

*Vážení přátelé,
čas je hráč, čas je neúprosný hráč, čas nezastavíte, neovlivníte, letí a před ničím se nezastaví. Ani před věkem slovných institucí. Je tomu sto let, co byla založena v Turnově střední škola (státní reálka), na niž navázalo pozdější reálné gymnázium, dnes gymnázium.*

Kulaté narozeniny turnovského gymnázia si připomínáme velkým sjezdem absolventů v novodobé historii ústavu počtvrté: v roce 1968, pak v roce 1988 a nakonec před deseti lety v roce 1998. Při každém z těchto sjezdů byl vydán almanach, jinak je tomu i letos.

Je koncipován podobně jako ty předchozí. Vede nás k tomu respekt k tradici a kontinuitě.

Historie školy je zpracována s ohledem na kontext doby, přesto jsme si vědomi, že ne vždy je možno detailně vysvětlit změny názvů školy, což se týká zejména padesátých let.

Slovo dostali i absolventi, kteří dokázali zúročit ve svém profesním životě to, co získali mimo jiné i na našem gymnáziu.

Turnovské gymnázium však rozhodně nežije ze své minulosti. Nejenže jsou úspěšní nedávní absolventi, ale i současní studenti mají výrazné úspěchy.

Škola žije a má ducha, má svého genia loci. Současní učitelé i žáci jsou si vědomi výjimečnosti turnovského gymplu. Patří k němu neodmyslitelně i setkávání lidí s ním spojených. Často se setkáváme s bývalými profesory, často se setkáváme s bývalými žáky, často se setkávají absolventi. A právě setkávání, vědomí sounáležitosti je nedílnou součástí onoho genia gymplu v srdci Českého ráje.

Tento almanach nechť je příjemným úvodem do setkání u příležitosti stého výročí založení našeho gymnázia.

Mgr. Miroslav Vávra
ředitel školy

Gratulujeme a vzpomínáme

Gymnázium Turnov slaví 100 let své existence, během níž prošlo různými institucionálními podobami, různými školními reformami. Na jeho vývoji se podepsaly všechny dějinné zvraty u nás. Několikrát bylo v ohrožení, méněkrát na výsluní, ale vždy jeho pedagogický vývoj ovlivňovali a utvářeli lidé, kteří tady učili a kteří tady studovali. Vždy tady byly osobnosti, ke kterým studenti vzhlíželi s úctou, které je motivovaly k jejich další profesní dráze, na které rádi vzpomínají...

Můžeme být hrdi na to, kolik vynikajících studentů sedělo v lavicích turnovského gymnázia. Mnozí z nich reprezentují českou vědu, kulturu a umění nejen u nás, ale i v zahraničí, jiní přispěli k významným objevům nebo pomohli ostatním.

Nepatrným důkazem je i náš sborník, který přináší několik vzpomínek a myšlenek našich starších i mladších absolventů. Dostali slovo za všechny, kteří spojili své studium a část svého života s naší školou. V jejich tradici se snaží pokračovat i současná generace studentů.

*Současná podoba
budovy školy (2008)*

Mé blahopřání, pozdrav a dík turnovskému gymnáziu u příležitosti jeho stého výročí

Laskavý čtenář dovoluji, abych se připojil k těm, již s vděčností dnes vzpomínají na svá gymnazijní léta, na své profesory, na naše gymnázium.

A jsme mu vděční za mnohé. Jsme mu především vděční za to, co jsem ve svém příspěvku pro almanach před deseti lety označil za dobrou pozici na startovní čáře životního běhu. A jak ten čas běží, uvědomuji si to čím dál více. Vždyť ze sportu víme, jak mnoho záleží na dobrém startu, zvláště u rychlých běhů, u sprintů. A život není nic jiného než takový sprint – pádění od jedné etapy k druhé, od jednoho cíle k dalšímu. Příslušníci naší generace vědí, jak rychle běží čas, že pět nebo deset let uběhne dříve, než se nadějeme. A proto tolik záleží na dobrém startu.

Tuto dobrou pozici na startovní čáře dalo Gymnázium v Turnově i mně, jenž tam studoval od primy do oktávy a pro nějž mnohé v odborném životě na tomto gymnáziu začalo. Myslel jsem na to často při různých příležitostech v minulosti – ať již zde nebo při mém působení na zahraničních univerzitách, při různých těch oceněních, jichž se mi zde i ve světě dostalo. Člověk se s pokorou vrací ke svým začátkům.

Proto je mi potěšením dnes, u příležitosti jeho stého jubilea, vzdát turnovskému gymnáziu svůj hold a vyjádřit mu svůj dík.

Laskavý čtenář snad dovoluji, abych zde vzdal ještě jeden hold. Je jiného charakteru, má jiného adresáta, i když ten adresát s turnovským gymnáziem úzce souvisí. O kom mluvím? O láskách našich mladých let, jež z tohoto gymnázia vzešly. V našich očích byly vždy nejlepší a zůstávají nezapomenutelnými. Vděčíme jim za mnohé: že byly, že byly vedle nás a při nás. Dík jim i za jejich toleranci, když – s pobaveným, ale sympatizujícím úsměvem – sledovaly naše neobratné snažení o ně, přičemž jsme se my často chovali jako slon mezi porcelánem.

Nevím, zda si uvědomují, jak důležitou roli v tomto počátečním období našeho života měly. Nevím, zda vědí, že byly jedním z těch faktorů, jež v nás generovaly snahu o něco se v životě snažit a v životě uspět. Určitě ale nevědí, že mě během minulých desetiletí napadlo, když mně za mé skromné snažení někde ve světě dávali nějaké to uznání, že bych i jim měl přinést květiny a poděkovat. Nějak se mi to v tom pádícím rychlíku mého života nepodařilo a ani nyní se mi nedaří ten rychlík zpomalit.

Proto je mi potěšením dnes, i když s velkým zpožděním, jim zde vzdát svůj hold.

Prof. Ing. Miroslav Škaloud, DrSc., Dr. h. c. (mult.), FEng.

Turnov a gymnázium

Město vzpomínek...

...místo dětství, bezstarostnosti, smíchu, her a dobrodružství, plné rodičovské lásky... obklopené něžnou romantikou Českého ráje...

Myšlenky v oblacích, vše plné ideálů... pak dospívání, cesta do kopečka ke gymnáziu...

Sny o životě... Sny, sny a sny... Tam se to začalo vše formovat. Nyní jen vzpomínky.

Dnes, když projíždím a téměř vždy někam spěchám za pracovními povinnostmi, většinou musím své město dětství rychle minout, ale i v těch okamžicích míjení ucítím, že se rozechvěji vzpomínkami... jakoby píchne u srdce a začne se odvíjet film minulosti.... Toužím se vrátit tam, kde to všechno začalo, znovu tiše projít uličky, schody, plácky, park... Znovu uchopit to neuchopitelné, co minulo...

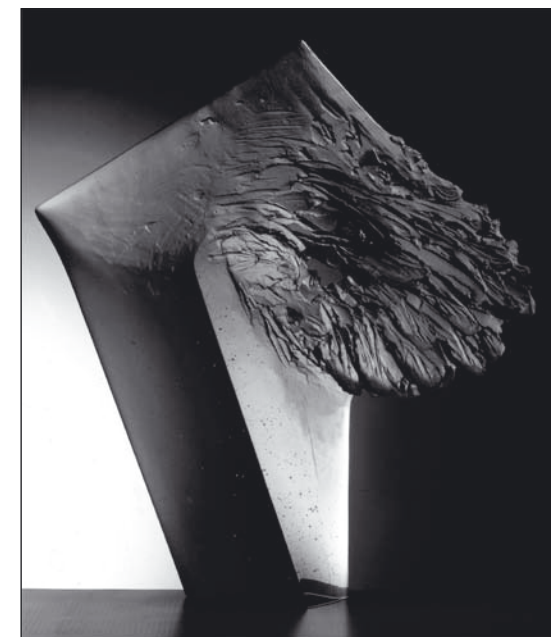
Někdy vzácně se mi podaří ukradnout trochu času, zajet do města, zastavit a projít se – nad některými místy se mi tají dech – bylo to? nebylo?.. Jak moc bych to chtěla uchopit a prožít znovu...

A gymnázium, tehdy SVVŠ... úžasný profesorský sbor v letech 1967–70, kromě studia hodně kultury a mnoho perliček ze studentského života, které všichni dobře známe... DÍKY!

Dnes už jen vzpomínky, ale krásné...

S láskou časům studentským

Blanka Adensamová
akad. malířka

Blanka Adensamová

Hlava

*cena z International Exhibition of Glass 2007,
Kanazawa, Japonsko*

Jako malý kluk jsem si prohlížel zažloutlé fotografie mé maminky z dob jejích studií na turnovském gymnáziu a s úsměvem se díval na její maturitní tablo. Významně jsem protahoval obočí, když mi sdělovala, že letos mají další sraz abiturientů, tentokrát po ...ceti letech. Dalo se čekat, že se co nevidět dostanu do podobné situace, leč to mi ještě tenkrát nedocházelo, že to bude tak brzo.

Za ty čtyři desítky let po mé poslední cestě pro maturitní vysvědčení na Výšinku jsem se dostal do různých koutů naší republiky a světa a všude jsem potkával významné absolventy našeho „ústavu“. V záznamech je jistě přesně spočítáno, kolik jich vlastně je.

Ta výrazná budova, ten před sto lety zasazený strom vydával každoročně své plody. A proto se dnes mohou sejít všichni ti, kteří díky bohatým a pevným kořenům vstoupili do života dospělých. Přijíždějí, aby poděkovali, tak jako já děkuji své mamince za to, že mi před padesáti lety ukázala ty nostalgické obrázky.

Jsem hrdý, že k těm přímo zúčastněným gratulantům patřím i já.

Václav Knop
herec

Patřím k tisícům absolventů místního gymnázia, kteří prošli za dobu jeho existence jeho branami. Jakkoliv ne bezvýznamná část jeho trvání byla ovlivněná defektní ideologií, byla v profesorském sboru vždy skladba, která udržovala kvalitu výuky na neobyčejně vysoké úrovni. Na hodiny dějepisu a společenské nauky raději nevzpomínám, ale lekce fyziky, chemie, geologie a biologie od profesora Hejduka, Šenfelda a Suchardy pro mě patří naopak k nezapomenutelným a ovlivnily i mou další profesní dráhu. Poctivě přiznáno, semínko zájmu o přírodní vědy ve mně vzklíčilo již díky výborné učitelce Poulové působící na základní škole umístěné tehdy v budově současného gymnázia.

Svět se nám až děsivě rychle mění. V něčem k lepšímu, v něčem k horšímu. V každém případě bude blízká budoucnost o zásadních výzvách, se kterými se budeme muset vypořádat. Stav přírodního a životního prostředí v místním i globálním rozměru k nim patří určitě také. Orientovat se v těchto problémech anebo přispět alespoň k jejich částečnému řešení nebude jednoduché. Pouze dobře vzdělaní a morálně kvalitní lidé budou mít dobré předpoklady v těchto výzvách uspět. Přeji Gymnázium Turnov, ať právě takové lidi produkuje v co největší míře i v průběhu dalšího století.

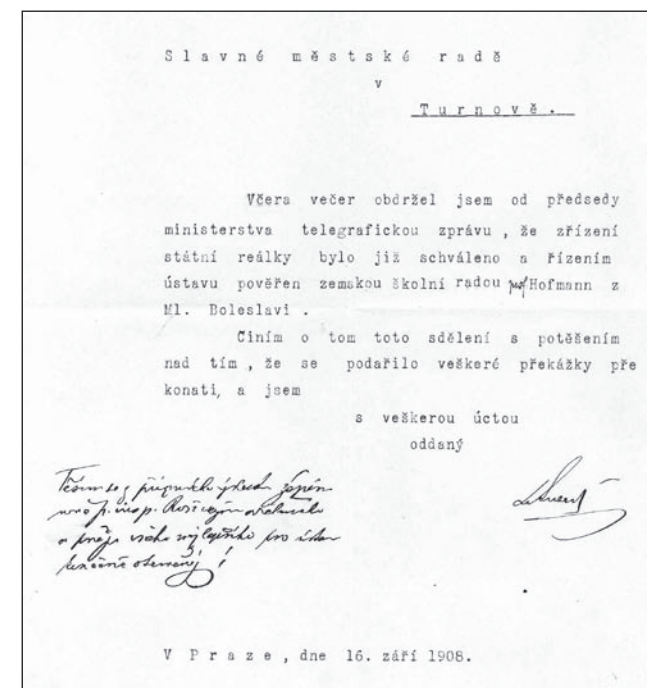
RNDr. František Pelc
náměstek ministra životního prostředí

Z historie

Střední školy byly zakládány jako státní, zemské (reálky), církevní nebo soukromé. Existovaly dva typy středních škol: gymnázia – osmileté školy, které podléhaly říšskému zákonodárství, a reálky (do r. 1868 šestileté, pak sedmileté), které byly řízeny zemskými zákony. Od 60. let se objevují tendence reformovat tyto dva základní typy středních škol vzájemným propojováním. Snahou bylo zamezit nutné předčasné specializaci, kdy se v deseti letech bylo třeba rozhodnout pro jeden z typů těchto středních škol. Pokud volba studenta nebyla z nejšťastnějších, přestup již nebyl možný. Cestou z této situace byla tzv. reálná gymnázia – nejznámější je pokus ředitele tábořského gymnázia Václava Křížka z roku 1862, které v sobě spojuje osmileté klasické gymnázium a sedmitřídní reálku. Studenti zde měli společný základ v 1. a 2. ročníku, od 3. ročníku pak docházelo k rozdělení na větev gymnazijní s výukou klasických jazyků (latina a řečtina) a na větev reálnou bez klasických jazyků, zato s výukou francouzštiny a odbornými přírodovědnými a technickými předměty. Společná výuka náboženství, češtiny, němčiny, zeměpisu, dějepisu, matematiky, přírodopisu a fyziky trvala až do 7. ročníku. Osmý ročník byl určen jen pro gymnazisty. To, že škola předběhla svou dobu, dokazuje její transformace (z nátlaku ministerstva) na nižší reálné gymnázium (1.–4. ročník), na které navázalo studium na vyšším gymnáziu nebo na vyšší reálce (5.–8. ročník). Podobný typ byl uzákoněn až v roce 1908.

V Turnově se na konci 19. století objevují zřetelné tendence představitelů města k zajištění středoškolského vzdělání – konkrétnější snahy se pak vztahují k roku 1896, kdy byla 12. listopadu na obecním zastupitelstvu ustavena středoškolská komise, která se měla věnovat přípravným pracím. I přes četné žádosti a deputace u ministra vyučování Gautsche zástupci města vyšší místa o po-

Sdělení Dr. Čelakovského o tom, že bylo vídeňským ministerstvem povoleno zřízení státní reálky v Turnově a jejím řízením pověřen prof. Hofman z Mladé Boleslavi

třebě školy v Turnově nepřesvědčili. Dne 21. dubna 1898 se obecní zastupitelstvo usneslo na vyslání nové deputace do Vídně, která by podpořila jejich žádost u nejvyšší školské instance osobně, ale ani ta neměla valného úspěchu. Zatím byla zřízena státní reálka v Mladé Boleslavi, a tak snahy města byly ještě více ztíženy. V květnu roku 1905 zvolilo obecní zastupitelstvo novou komisi pro zřízení střední školy. Po zřejmých planých pokusech byla v srpnu 1906 vyslána k zemské školní radě deputace vedená starostou města Josefem Radským a ministerstvu vyučování bylo zasláno obsáhlé memorandum, které zdůvodňovalo potřebu zřízení školy nejen z hlediska statistického, ale také národnostního. Město situované na národnostním rozhraní by založením vzdělávacího ústavu posilovalo český živel a podporovalo i české menšiny blízkých pohraničních německých okresů Liberce, Jablonce nad Nisou, České Lípy, Jablonného, Vrchlabí a Trutnova.

Po několika urgencích byla konečně 15. září 1908 státní reálka s českou řečí vyučovací v Turnově oficiálně povolena. Prvním ředitelem byl ustanoven František Hofman. Vyučování začalo 21. září 1908.

Město Turnov se zavázalo zajistit veškeré potřebné prostory trvale a bezplatně – což znamenalo vystavět do budoucna novou školní budovu. Samotné vyučování probíhalo ještě v září a říjnu ve vypůjčených učebnách chlapecké měšťanské školy, až o měsíc později se škola přestěhovala do obecní budovy č. p. 5 na náměstí, kdysi zvané „Babylon“, kde našla své útočiště, proti původním záměrům, na následujících 22 let. Smlouva z 12. července 1909 mezi c. k. erárem (zastoupeným zemskou školní radou) a Turnovem zněla, že obec je povinna do tří let od otevření první třídy (tj. koncem srpna 1911) předat k užívání odpovídající budovu s přesně uvedenými parametry nebo alespoň zajistit odpovídající náhradu v případě, že škola ještě nebude k dispozici. To, že škola zůstala v provizoriu dalších dvaadvacet let, ukazuje, že na řadu přišla druhá možnost ve smlouvě obsažená (tj. zajištěna odpovídající náhrada).

Poměrně dlouhou dobu totiž probíhaly spory, kde vůbec novou školní budovu vystavět. Z několika nabídnutých lokalit přicházely v úvahu především dvě – tzv. severní varianta ve Skálově ulici, která ovšem byla již výrazně předdimenzovaná (dvoje kasárna, odborná škola, škola chlapecká, provizorní škola dívčí a sirotčinec), a dále tzv. varianta jižní na Výšince. Především o těchto dvou pozemcích se hovořilo v souvislosti se stavbou nové školní budovy již od roku 1908. Dne 10. května 1909 na schůzi turnovských občanů komise pro stavbu reálné školy v Turnově píše c. k. okresnímu hejtmanství na obhajobu vybraného pozemku na Výšince: „Představme si na tomto vyvýšeném, ze všech stran viditelném, Turnovu vévodícím místě, imposantní budovu školního paláce, účelného jak svou vnitřní úpravou, tak i svým umístěním, s botanickou zahradou a třeba i s připojeným olesněným svahem Podstránky, podobající se z dálky nádhernému zámku z pohádky. Jak získá tím město naše, turistické město budoucnosti, po stránce estetické, jak mnoho získá žactvo, které zdravé a silné, uvyklé dýchat volný vzduch

← Budova ZŠ ve Skálově ulici (původně chlapecká škola), v níž začala 21. září 1908 výuka studentů státní reálky (šlo o krátkodobé provizorium)

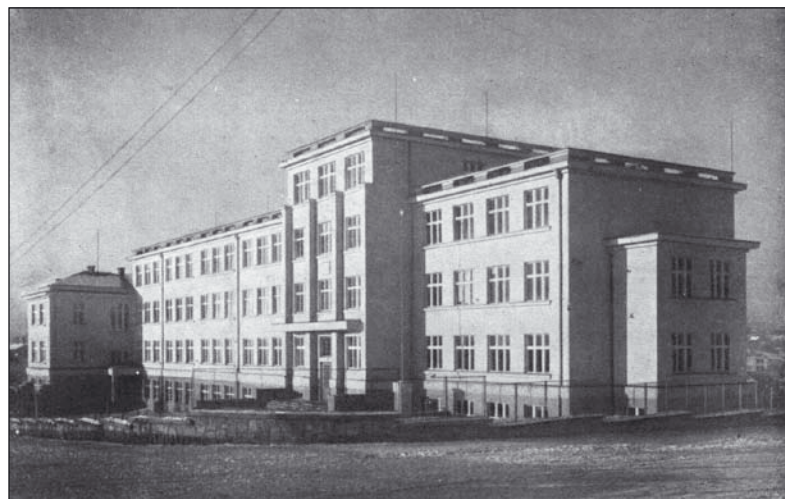
→ Dnešní budova ZUŠ byla státní reálce domovem od listopadu 1908 do září 1930

a obzírati z této výše krajinu na vše strany (...) škola sama bude chloubou Turnova a přitažlivým magnetem cizích žáků.“ Definitivního rozhodnutí bylo ovšem dosaženo až v průběhu roku 1912. Nejprve v lednu toho roku c. k. ministerstvo záležitostí duchovních a vyučování schválilo jako místo stavební pro zřízení státní reálky parcelu na Výšince č. 1176/1 o celkové výměře 12 778 metrů čtverečních, která byla vykoupena od Antonína Svobody.

Dále schvalovací proces proběhl na úrovni obecního zastupitelstva (17. května 1912) a dále také na základě hlasování turnovského poplatnictva, které se konalo ve dnech 7. a 8. července 1912. Pozemek na Výšince získal v tomto plebiscitu celkem 633 hlasů proti 247 hlasům daných stavbě školy ve Skálově ulici. Následující rok proběhla veřejná soutěž, v níž zvítězil projekt pražského architekta Františka Vahala a v březnu roku 1914 byly podle tohoto plánu stavební práce svěřeny stavitelům Hořeňovskému a Soukupovi. Postup prací byl ovšem přerušen příchazí světovou válkou. Škola tak nadále zůstala v budově na náměstí a k projektu se opět přikročilo až na konci 20. let. S připomenutím nutnosti stavby školy přišel po válce profesorský sbor sice již roku 1921, ale tato výzva vyšla ještě naplano. Až opakovaná z roku 1926 měla úspěch.

Stavba na Výšince byla dokončena roku 1930 a gymnázium zde sídlí dodnes. Ve školním roce 1933/1934 došlo k přeměně ústavu na reálné gymnázium. Ministerstvo školství a národní osvěty vyhovělo žádosti městského zastupitelstva v Turnově ze dne 23. ledna 1932 a svolilo, aby zdejší reálka byla postupně měněna na reálné gymnázium s podmínkou, že turnovská obec bude plnit všechny dosavadní smluvní závazky v neztenčené míře i k reálnému gymnáziu, tj. rozšíří je také na osmou třídu, jež vznikne postupnou přeměnou reálky na typ reálné gymnazijní. Oficiální název tak od roku 1933 zněl Státní československé reálné gymnasium v Turnově. Ve sledovaném školním roce 1933/34 se tato změna vztahovala na první tři třídy, v dalších školních letech se pak změna dotkla vždy následující nejbližší vyšší třídy. Tzn. ve školním roce 1938/1939 došlo k úplné změně reálky na osmitřídní reálné gymnázium.

*Novostavba státní reálky z roku 1930
(fotografie pořízena nedlouho po otevření – září 1930)*

V období Protektorátu Čechy a Morava obsadili němečtí vojáci nejprve suterén budovy gymnázia a v lednu 1944 se celá budova proměnila v německou vojenskou nemocnici. Vnitřní zařízení, pokud si je Němci nevzali pro sebe, bylo přestěhováno nejprve do budovy zdejší dívčí měšťanské školy, a když byla i tato počátkem školního roku 1944/45 zabrána také Němci, odstěhoval se ústav do budovy chlapecké školy, kde kdysi začínal. A protože se zde v tomto období tísnily všechny turnovské školy, byly gymnazijnímu vyučování určeny pouze úterky, čtvrtky a soboty (jednalo se o celodenní vyučování). Budova gymnázia, kde byly větší místnosti Němci rozděleny příčkami a suterén upraven na letecké kryty, musela být po skončení války opět uvedena do původního stavu.

Po válce 22. a 23. září 1945 se konalo slavnostní znovuočtení školy, spojené se sjezdem bývalých žáků a profesorů ústavu. Dle zákona o jednotné škole se od školního roku 1948/49 stala gymnázia pouze čtyřletými, studenti nižších ročníků museli přestoupit do měšťanských škol. Ve školním roce 1952/53 bylo rozhodnuto o zkrácení studia na 3 roky, gymnázium splýnulo s III. základní devítiletou školou a začalo období jedenáctiletky. Další reforma v roce 1958 vytvořila dvanáctiletou střední školu. V roce 1962 se ústav opět rozdělil a vznikla stále ještě tříletá střední všeobecně vzdělávací škola (SVVŠ) a základní devítiletá škola (ZDŠ). Rok 1971 přinesl opět čtyřleté gymnázium. Ročníky byly oborově rozděleny na přírodovědné a humanitní, které se časem změnily na třídy s pedagogickou specializací. Ve školním roce 1990/91 se podařil návrat k víceletému gymnáziu, nejprve sedmiletému a později osmiletému. V současnosti existuje osmiletá a čtyřletá forma studia.

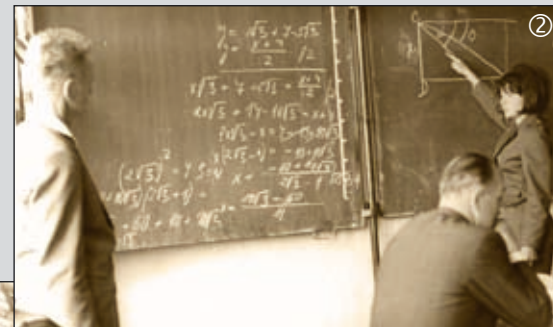

V budově dnešní ZŠ v ulici 28. října probíhalo vyučování studentů reálného gymnázia (z reálky se stalo reálné gymnázium v roce 1933) za války (v letech 1943 až 1945), kdy budova na Výšince sloužila jako vojenský lazaret

Mgr. David Marek

Státní okresní archiv v Semilech

1. Oslava maturity v roce 1951
2. Maturitní zkouška z matematiky v roce 1966 (třída III. B)
3. Exkurze ve šlechtitelské stanici Turnov (11. 10. 1969)
4. Prof. Miroslav Špika při maturitní zkoušce v roce 1966 (třída III. B)
5. III. A se svými profesory v červnu 1969
6. Maturita v roce 1969

1. Prof. Kořátková šerpuje při maturitním plese (ještě v sále staré Střelnice)
2. Výuka IVT v 80. letech (počítač IQ 155 v akci)
3. Jan Kříž v Sonatině pro mrkací pannu
4. Přivítání maturitní komise (rok 1976, 4. A)
5. Setkání profesorů na školní chatě v Pasekách
6. Poslední zvonění v učebně chemie v roce 1991
7. Významný z podzimu 1968 – zasazení lípy svobody (28. 10. 1968)

1. Návčik na spartakiádu v roce 1980 (v pozadí sleduje nacvičující dívky prof. Hejduk)
2. Maturanti z dějepisu z roku 1974 na společné fotografii (zleva: Vladimír Kafka, Luboš Knittl, Jaroslav Pivokonský, František Erbert, Petr Košťák a Jaroslav Loskot)
3. Bramborová brigáda v okolí Lomnice nad Popelkou (80. léta)
4. Branný kurz v Pasekách nad Jizerou (80. léta)
5. Sjezd absolventů v roce 1988 (na fotografii Jiří Rudolf)
6. Aleš Hozdecký v palbě otázek prof. Dumkové a prof. Bradáčové (maturita 1991)
7. Slavnostní ocenění zasloužilých pedagogů v turnovském divadle 15. září 2008, zleva sedící prof. Milada Štrosová, prof. Miroslav Špika, prof. Ludmila Cichrová a prof. Vítězslav Starý

1. Tablo nejstarších absolventů turnovské reálky (školní rok 1914–1915)
2. Kapela Kompas, která hrála v pořadu Písničky bez premiéry (1964 až 1965), zleva J. Polifka, J. Kopřiva, V. Knop, K. Kopřiva, J. Hník a P. Dvořák
3. Z představení Kompassu, které se jmenovalo Soukromá vichřice (zleva Bohdan Tomáš, Karel Kříž a R. Dušková)
4. Profesorský sbor v roce 1970
5. Jitka Mikolášková a Pavel Dvořák při přípravě na představení Kouzla nejsou čáry (Kompas hru uvedl v roce 1961)

1. Pedagogický sbor Gymnázia Turnov ve školním roce 2???
2. Maturitní ples v Pěnčíně 2008
3. Vítěz celostátní konverzační soutěže v německém jazyce Jan Hlubuček s prof. Ljubou Bradáčovou, která jej na soutěž připravovala

1. Prof. Pavel Mlejnek při hodině dějepisu
2. Pracovnice školní jídelny (byla rekonstruována v roce 1999)
3. Prostor studovny a její vedoucí paní Daniela Nešporová
4. Praktická cvičení v laboratoři chemie

1. *Septima na foru v Pompejích v roce 2006 (v pozadí Vesuv)*
2. *Interiér plavecké učebny (stav před rekonstrukcí, která probíhá od října 2008 do září 2009)*
3. *Studenti naší školy na výměnném pobytu v Goudě (Holandsko)*

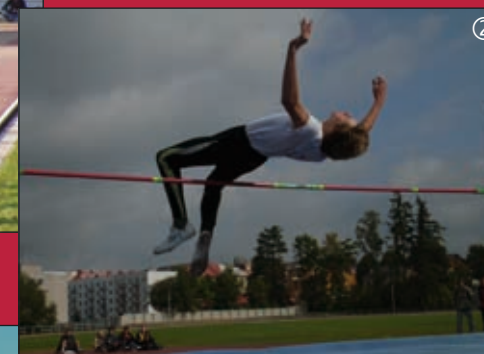

1. *Spisovatel Jaroslav Rudiš (absolvent z roku 1991)*
2. *Spisovatel Jaroslav Rudiš (absolvent z roku 1991)*
3. *Prezentace školy na veletrhu vzdělávání Educa 2007 v Tipsportaréně v Liberci*

1. Sportovní kurz na Malé Skále (2003)
2. Den integrovaného záchranného systému (červen 2008)
3. Prof. Zuzana Sehnalová na harmonizačním týdnu primy v Pasekách

1. Atletické závody, podzim 2008 (s členkou Dan Wolf ze septimy, po jeho levé ruce Jan Erben z oktávy)
2. Atletické závody, podzim 2008 (student 2. ročníku Pavel Nykl při skoku vysokém)
3. Pohár starostky 2008/2009, série fotbalových turnajů, kterou naše škola pořádá pro žáky turnovských škol
4. Lyžařský kurz v Pasekách (zcela vlevo prof. Jana Hlaváčová)

1. *Studenti sexty při výuce (2008)*
2. *Prof. Pavel Liška na exkurzi našich studentů v České televizi*
3. *Maturitní písemná práce v roce 2008 (usilovně přemýšlející Jakub Plechatý ze 4. ročníku)*

1. *Interaktivní tabule (seminář pedagogů k jejímu využití, srpen 2008)*
2. *Pedagogický sbor Gymnázia Turnov ve školním roce 2007/2008*

Kapitoly z totálního nasazení

*Nemůžem si vybrat, co nás potká,
ale můžem si vybrat, jak se zachováme
(Raabe)*

Živí či mrtví – šli tenkrát stejným krokem společně a zůstanou už napořád spjati s cifrou 1924. Kdo ví, probudí-li jednou u budoucího historika touhu pátrat, jak že to bylo tenkrát s nasazením mladých a kdo že je to za války předhodil jako lacinou pracovní sílu na nucené práce v nacistickém Německu. Memento hrozby, že po vysokých školách mohou přijít na řadu ty další, nabíralo plíživou, ale konkrétní podobu (Jilemnice). Vyslechli jsme takovou hrozbu, když jsme s kolegou Vízou provázeli zastupujícího ředitele Ježka do pražské Lucerny, z úst předsedy protektorátní vlády Krejčího. Nebylo pochyb, že kladivo dopadne. Dopadlo a nebylo úniku po celý ročník: snad oka v lovecké síti pro dívky byla o něco potrhanejší, alternativa nikde žádná.

Jičínský pracák uznal vzápětí všechny odvedence dokonale schopnými, vystavil jim pracovní knížky s novou destinací: podnik Daimler-Benz, G.m.b.H. (přeškolení), odtud pak vede přímá linka do hlavního závodu na letecké motory v Říši v Genshagenu u Berlína. Jízdenka osobním vlakem je úvěrová, lágr v nedalekém Teltově bezplatný. Ano, v sesterském závodě u nás jsme vydrželi stát za ponkem celou směnu, jsme dokonale aklimatizováni, pilujeme s neobyčejnou přesností, podřizujeme se zadané služební práci, a ačkoli nikdy nezískáme kvalifikaci odborných soustružníků (takové ambice ostatně nemáme), jsme uznáni adaptabilními a o to šlo především. Zralost studijní tedy ztrácela svůj obsah.

A pak to přišlo: Komplex závodů, dokonale maskovaných borovými lesy, střídavé dvanáctky denní a noční práce, pak cesta na lágr, kde to šumí babylonskou směsí jazyků.

Že vám ukradli kufr se vším všudy, když měli všichni společnou šichtu? Od toho přece táborová policie není, aby hlídala vaše prkotiny.

Do haly přivezli všichni pracovní náležitosti, ale vedle toho se nám pod kůži zadřel také onen vnitřní tlumený hlas, komu a pro koho že... Zachováme si svůj odstup od rekordů, horlivosti a pracovního vypětí, do nich jsme opravdu nebyli celí říční. Také jsme se postupně vžívali do elánu domácích tatíků, skloněných nad bruskami a frézami, s tvářemi pokrytými potem a rukama zmáčenými v oleji.

Mysleli víc než my na své rodiny a výplatní pásky, anebo věděli, že alternativou jejich horlivosti je ta nebo ona fronta? Snažili jsme se pochopit jejich entuziasmus a nepokládali se za rozhodčí dějů, do kterých proniknout nám nebylo dáno. My vyrůstali v jiných zeměpisných pásmech, měli jsme jinou existenční perspektivu – nyní ovšem dokonale zamlženou – i jiné historické povědomí. Výzvy zahraničního rozhlasu doma, i když vykuchané krátké vlny, „zpomalte výrobu“ nebyly ovšem jediným doprovodným

podnětem, „všechna kola se musí točit pro vítězství“. Vržení do proudu lavírujeme tady mezi protikladnými krajnostmi. Dáváme redukční stravu císařovi, co je císařovo, nemůžeme sejmout ze sebe to, co nám bylo dáno do vínku doma: nezaměnitelnost paměti a krve.

Pokaždé než směna skončila, předcházelo závěrečnému úderu gongu hlášení vlastních výrobních výsledků. Z tváře hlavního mistra haly se dala vyčíst tolerance nebo propad. Kdekdo nesl pro tohle vyznání v rukávu připraveného žolíka omluv a vytáček, proč to zrovna dneska jaksí...netento. Trapnost takové chvíle bral ovšem každý na svůj vrub a hrozba přeřazení na jiné oddělení udržovala na hale rovnováhu. Doprovodná černá uniforma, přecházela-li, brala svůj úřad vážně. Dnes to ještě prošlo, ale co zítra, co pozítří?

Ona je ta naše čeština květinka milá a krásná, ale dělej co dělej, v tomhle prostředí kořínky nezapustí. A kontrolní komise někdy trvá tvrdošijně na svém: Jak je to s těmi aušusy ve spodní bedně? A ty máš na svoji obhajobu jen své zdravé ruce, neboť se samospasitelností jazyka Goethova jste se ve škole nějak míjeli. Nezoufej, čest a sláva tlumočnickům, co převádějí tvá divoká extempore a jazykové kotrmelce do mluvy německých klasiků a ze slov uhnětených z prachu ulice a z vět leckdy pokálených exkrementy dovedou, musí umět vytvořit přijatelnou obhajobu. Za překladatelskou eskamotáž by si zasloužili speciální metál.

Byla to vůbec neobvyklá hala. V sousedství montáže byla venku vydána hluku a uvnitř u strojů hodně zvláštnímu osazenstvu. Před vámi, za vámi, vedle vás pracovali häftlingové, vězni německé branné moci a separátně zbraní SS. Byli podřízeni svému komandu a to nejevilo mnoho zájmu o kontakty s cizími civilisty zvenčí. Navzdory tomu se odvažovali komunikovat a ukázalo se, že v tom šli za hranice zvyklosti a klišé, poznaných dosud. Nebránili jsme se volnému slovu. Ochotně začali o svém provinění (např. Kamaradeniebstahl, okradli na vojně kamaráda, usnuli ve stráží, támhleten měl techtle mechtle s cizinkou...), věřte – nevěřte.

Příležitost uvolnit se přinášela polední přestávka, ta přiváděla čerstvý vzduch a s ním i odpoutané myšlenky. Povídalo se páté přes deváté, málo o včerejšku, více se tlachalo o tom, co nás čeká. Hovor neučesaný, nikdo nepociťoval autocenzuru, nikdo si nepřipouštěl nějaké tabu. Ostatně jejich klec nebyla tak docela nepodobná té naší. Kolem hloučku Čechů se mihne nějaký Holanďan. Je z jiného oddělení, píská si začátek Internacionály. Je to okatá šifra a on sonduje prostor pro nové souvěrce. Dnes odchází s prázdnou, má své námluvy ale pečlivě založené: zítra ho čekejte znovu, třeba pochodí.

Legenda mezi profesory turnovského gymnázia Miroslav Špika, brilantní češtinář a ruštinář působil ve škole od roku 1960 do roku 1994

Od laviček kolem usedlé borovice, kde se baví tatíkové – Němci, se k nám s větrem donese melodie Škoda lásky a na okamžik to tu zavonělo domovem. To se rozumí, bráníme svou proveniencí téhle polky, tu si pískají i naši letci v Anglii. Tady v ní mají jiná slova, ta sklouzla někam k bulváru (Leg dich hin, Linda), překřtili ji na Rosamundu, ale melodie sblížíje.

Siréna avizuje konec přestávky, vychladlé stroje se dožadují svého přídělů proudů. Vcházíme neupřádaně, hovor umlká s klaksonem. Jen hlas za našimi zády se nemůže vyrovnat s tím, že i naše téma se uzavřelo, a prodírá se už mezi nás. Zaráží nás, že právě on, vojenský vězeň, a co navíc, ptá se česky: „A co bude s námi, co jsme ze Sudet?“ Ten hlas nebylo možno přeslechnout. Jeho otázka pleskla naléhavě a já ji převaloval na jazyku jako hořké sousto a potřeboval znát souvislosti. Bylo v ní přiznané, že vědí o své situaci i našem směřování, snad i o protichůdném postavení a řešení, jak ho dával k dobru nový německý hradní pán. My jsme nebyli těmi pravými, kdo spěchají s odpovědí. S pachutí žmoulám rozpaky tohoto okamžiku až dosud.

Být v Berlíně a odepřít si pohled na město na Havole a Sprévě „turisticky“ odporovalo zdravému rozumu a patřilo k mladické nerozváženosti. Do středu jsme zabrousili vícekrát, vyznali se v metru, novém objevu, ale opakované dojmy byly už jen ubohou variantou na známé téma: od čtyřspřeží na bráně v třídě Pod Lipami, po Operu a kancléřství třeba k Alexu a Vítěznému sloupu. Ulice mrtvé, vybombardované, obedněné narychlo sbitými prkny. Všude přeskakujeme vodní potrubí, zprohýbané, s tryskající vodou. Málodko zatoužil být svědkem toho, co se odehrálo uvnitř ohrady. Tragédie, která jen přenesla své kulisy z anglického Coventry do světa svých původců. Americká letadla postupně dominovala nad troskami města, když protivzdušný Flak dýchavičně váhal s odpovědí... Při leteckém útoku hledali lidé azyl poněkud na stanicích podzemní dráhy. Ty byly bezpečnější než jiné kryty.

V jednom z nich, umístěném v podzemí evangelického kostela, jsme se stávali bezděčnými svědky apokalyptických projevů žen, hrdých, zavěšených do svých mužů u nás v protektorátu: tady je k smrti vyděsila už sama zpráva krytového rádia, že silné nepřátelské svazy útočí od župy Brandenburg – Dessau.

A pak už se i nám ztrácel azyl a znejistěly všechny nejbližší opory. Na lágru u nás na světnici umíral na tyfus Láďa Maxů od Kopidlna. Nepoznávali jsme ho. On ten vtípálek, zrozený právě pro chvíle životních rozmarů a tísně, nás stavěl znovu na nohy. Letmo vzpomínám: Táborový policista vyhlíží mezi námi svou oběť pro jakési odborné práce mimo směnu, v kamuflované otázce vytuší jeho úskok. „A co jste dělal před válkou?“ dotírá policista. „Roznášel jsem noviny,“ setřepal ze sebe i stín odbornosti a vzdoroval jeho odchod.

Teď je všechno jinak. Žádejte, doprošujte se prevence, stanete se směšným. „Řádně si umývat ruce,“ doporučuje srbská lékařka. Infekční pavilón v Ludwigsfelde nepřijímá. Náš prostor se úží, separace je v nedohlednu. Noční útoky nás zahánějí do krytu, práce se stává fixní ideou. Tady není naděje, aby život pokračoval. Rozhodujeme se bez průtahů. Spolu se dvěma přáteli nejbližšími – oba jsou Zdeňko-

vé – odjíždíme z anhaltského nádraží domů. Narvaným vagónem osobního vlaku se protáhneme přes kontroly a po dvou třech přeseďáních vystupujeme v Liberci. Odtud se brouzdáme přes jakousi hranici s protektorátem a v noci cestou necestou se dobereme na zastávku do Líšného.

Je den, ale naše budoucí kroky leží v tmách. Oba Zdeňkové se rozhodnou pro úkryt na seníku, každý po svém, v utajení, závislosti na nezbytné podpoře nejbližších, s rizikem stálého slídění a vyčkávání konce, který má daleko k jistotám. Sám jsem tápal a nakonec hledal cestu v návratu do sesterského podniku německé firmy u nás. Otázku, jestli mě pošlou s dalšími přeškolení znovu do Berlína, odpověděl za mne turnovský lékař, nezapomenutelný pan MUDr. Jiří Šolc, a pak i budoucí lékaři Paldus a Humhal, propuštění z německého internačního tábora.

V staronovém podniku Daimler-Benz jsem se znovu shledal s absolventy turnovského gymnázia, oběma Matoušky, Hafnerem, Alenou Gräfovou aj. Můj budoucí ředitel Horáček, v roli tlumočnicka u hlavního vedoucího haly, mě uvedl k stroji na oddělení 113. Tam konečně moje pozice, rozvíklaná berlínskou anabází, se jakž takž ustálila.

Mé setkání s druhy, přáteli, kumpány z Berlína, mi vyrazilo dech. Zdrcující zpráva s obdobou slov thermopylského posla měla jen jinou formu, ale křičela stejně naléhavě. Jsem přimražen k černé smuteční desce, zdobené vadnoucím karafiátem, čtu, čtu, znova čtu a nejde mi to. Bylo jich 22, dvacet dva jmen těch, které náhodný osud totálního nasazení spojil dohromady. Letecká bomba, která naplno zasáhla v noci náš kryt, navždy ukončila jejich životy. Když útok vrcholil, tři z nich, kteří v zoufalství tápali po jiném bezpečí a ukryli se na hale za frézou a soustruhem, zůstali živi. Absurdita jejich rozhodnutí v mezní situaci stála tak výš než racionální jádro moudrých... Stojím nad smuteční deskou s otázkou..., do které se pokouším vklínit také osud vlastní. Cítím to jako odpověď, že je komu poděkovat.

Kola na hale v Pace se dál točí k vítězství, hlásá slogan nacistické hantýrky. Jenže kola se už točí pomaleji, z kalírny nepřichází pravidelně materiál, dvanáctihodinové směny se upravují na osmičky. Svě místo na hale jsme vyměnili i my, na dvoře cpeme slamníky pro příjíždějící „národní hosty“ z Východu. Pak nám vrátili pracovní knížky a propustili nás bez fanfár. To je nejkrásnější happyend anabáze z totálního nasazení.

Závěr ztrácel na dynamice a řítit se samospádem do květnových dnů roku 1945. V něm jsem si vysloužil nové voňavé maturitní vysvědčení, psané už v našem mateřském jazyku, dožil se imatrikulace v letním semestru na filozofii. Po osmdesátce přišlo i odškodnění z ČNFB.

U vchodu do turnovského gymnázia jsou vtisknuta jména statečných, nejstatečnějších. Ty obětované tam nehledejte. V naší letité paměti jsou odsouzena k tomu, aby nesla svědectví o své době. A také poděkování, že jsme je mohli ještě vydat.

Miroslav Špika

mat. ročník 1944, učil na gymnáziu v letech 1960–1994

Jak jsme studovali

1924–1931

V těchto letech jsem navštěvovala sedmiletou reálku v Turnově, šest let jsme vyučovali na náměstí a poslední rok našeho studia jsme prožili v nové budově na Výšince. Naším třídním byl po tři roky pan profesor Paulus. Nevzpomínám si, že bychom byli zlobili. Na závěr studia jsem musela psát maturitní práci z češtiny, němčiny a zeměpisu.

Do školy jsem chodila pěšky z Vesce pod Kozákovem přes Průchody a Klokočí. Denně mi cesta do školy a ze školy trvala čtyři hodiny. V zimě jsem vycházela a přicházela za tmy.

Jarmila Vlčková
mat. ročník 1931

1938–1943

Před deseti lety jsem v Almanachu našeho gymnázia zavzpomínal na svůj příchod do Turnova v tragickém roce 1938. Dnes bych se chtěl několika řádky přenést až do roku 1943, kdy náš ročník dospěl už do oktávy. Tehdy, těsně před koncem školního roku, okupační úřady poslaly náš ročník na práci do válečného průmyslu. Naši další životní stanicí se staly závody Daimler-Benz v Pace. Naše osudy se sice rozešly do různých směrů, ale my, dosud žijící, se dodnes scházíme každoročně. Letos to bylo v červnu po 65 letech.

V souvislosti s rokem 1943 bych však chtěl vzpomenout i na to, že v těžkých protektorátních podmínkách dovedli naši tehdejší profesori využít vhodných příležitostí k tomu, aby z výuky, oklešťované úředními příkazy, zcela nevymizel český vlastenecký duch. Byli jsme jim za to upřímně vděční.

Tehdy, v roce 1943, jsem netušil, že se na naše gymnázium po letech ještě vrátím. Stalo se tak v září 1950, kdy jsem byl sem ustanoven pro výuku dějepisu a zeměpisu. Pro mne, tehdy nedávného absolventa Karlovy university, bylo nesmírnou posilou, když jsem se tu sešel s některými svými někdejšími profesory. Přijali mne mezi sebe velmi dobře a svými bohatými pedagogickými a životními zkušenostmi mi často pomáhali v mých učitelských začátcích. Následující dva školní roky dovršily množství milých vzpomínek na naši turnovskou „almu mater“, k jejímuž letošnímu jubileu jí srdečně blahopřeji.

Doc. PhDr. Rudolf Anděl, CSc.
mat. ročník 1943

Ukázka tabla ze čtyřicátých let (Státní československé reálné gymnázium)

1941–1949

Už samotné zkoušky do primy byly jaksepatří dramatické. Bylo nás, malých uchazečů, asi na 300 chlapců a 100 děvčat, ale úspěšných nás mohlo být jenom 40, 30 chlapců a 10 děvčat. Vzpomínám na svého kamaráda, který tímto sítím neprošel. Když nenašel své jméno na vývěsce mezi těmi, co byli přijati, dal se do pláče a se sklopenou hlavou odešel. Onen den vyhlášení výsledků testů byl jeden z hlavních rozcestníků v mém životě.

Hned v prvním roce našeho studia, bylo to po napadení SSSR, jsme my, novopečení primáni sice s neurčitou, ale přece jen s nějakou perspektivou, potkávali ráno cestou od vlaku skupinky zasmušilých Židů. Byli označeni žlutou Davidovou hvězdou na prsou a chodili někam do práce. Dennodenně

jsme je míjeli v ulicích Turnova, až jednoho dne už nešel z nich nikdo... Už tehdy jako chlapec jsem si uvědomoval, o co asi běží, a nebylo mi z toho pomýšlení dobře. Brzy nato nás celou třídu nahnali do některých turnovských bytů, z kterých byly židovské rodiny vyhnány, a tam jsme museli provádět sběr papíru.

V gymnasiu do nás lili němčinu, mívali jsme týdně 6 až 10 hodin. Ke konci války jsme museli v matematice, zeměpisu a dějepisu mluvit pouze německy. Po příchodu profesora do třídy jsme museli naráz vstát a pozdravit ho tak zvaným arijským pozdravem, tedy vztyčenou pravicí. Na inspekci chodil pověstný inspektor Werner, zuřivý Němec, vždycky při inspekci hlasitě křičel, urážel profesory, samozřejmě v německé řeči. Všichni jsme se před ním trásli strachy.

Za války jsme byli nasazeni na chmel v tehdejších Sudetech, v Tuchořicích v okrese Žatec (Tuchorsitz, Bezirk Saaz) u sedláka Franze Mraska. Celou tu dobu na nás nepromluvil česky. Tam jsme jednou zažili a sledovali ze vzdálenosti 30–50 km nálet na Most a Litvínov. Pamatuji, jak Sudeťáci zuřili a zatínali pěsti a nadávali na angloamerické teroristy. Naše strava na chmelu byla ráno černý lógr a krajíc černého chleba, v poledne na chmelnici hustá polévka a zase kus chleba a k večeři nějaká omáčka s bramborem nebo knedlíkem, občas v tom byl kousek masa. Ten chléb byl úplně černý a na místě bílé kůrky drobné dřevěné piliny. Spali jsme ve stodole na slamnících, kolikrát promočeni z deště až na kůži.

Ke konci války jsme také v Turnově zažívali letecké popluchy, s označením L 15, nepřátelská letadla v doletu do 15 minut. To začala přerušovaně výt siréna, ve škole drnčel zvonek, který jinak vyhlašoval přestávky v učení. Se vším se muselo přestat a do 15 minut měl být každý v krytu. Naše třída místo toho běžela do parku a tam jsme poplach přečkali. Tehdy jsme měli vyučování v chlapecké měšťance na směny, protože v gymnasiu byl vojenský lazaret. Když jsme měli odpolední vyučování, dostával jsem se domů do Záhoří až před půlnocí. V jednom roce s krutými mrazy jsme měli dlouhé „uhelné“ prázdniny. Asi dva měsíce jsme chodili tak jednou za 14 dnů pro úkoly, které nám profesori zadávali v promrzlých učebnách. Němci zavedli v klasifikaci dokonce šestku, ve třídě mohl být udělen pouze omezený počet jedniček z některých předmětů.

Z oněch 40 primánů 1941 došlo k maturitě 1949 celkem 18, mnozí z našich spolužáků se po skončení války vrátili s rodiči zpět do Sudet, odkud jejich rodiny pocházely.

Během osmi let studia jsme ve škole zažili mnoho různých příhod veselých i nepříjemných, já zde uvádím pouze střípky svých vzpomínek, zaměřených do krutých válečných let.

MUDr. Jaroslav Vošvrda
mat. ročník 1949

V období protektorátu to byla především Augustýnka na němčinu, kterou jsme nepředstavitelně týrali, neboť nás nedokázala zvládnout. Ještě dnes slyším její: „*Alles ist zu, geben sie acht, ich werde prüfen.*“ Načež obvykle následovalo ještě jednou zvýšeným hlasem: „*Horáček, alles ist zu, habe ich gesagt!*“

Horáček se taky zapsal do historie třídy svojí známou aférou s vyšroubovanými pojistkami (to jsme učili v chlapecké škole), kterou vyšetřovali ředitel Dušek s Augustýnkou. Němčinu nás mnoho nenaučila, i když jsme ji měli možná 6–8 hodin týdně, lepší byl pak Mackovík. Kdoví kam se poděl po válce. Oblíbeným časopisem byl Vyvrhel. Myslím, že jej vydávala Liga proti bolševismu nebo podobný spolek. Často jsme křičeli: „*Wir wollen aus Vyvrhel lesen!*“ Augustýnka měla jako i ostatní kantoři největší hrůzu z pověstného německého inspektora Wenera, což jsme my tenkrát dost nechápali a měli z něj spíše povyražení. Německy se jednou týdně učila i matematika a vzpomínám, že tenkrát při návštěvě Wenera dostal někdo (nevím již kdo) od něj 5 korun za vypočítaný příklad německy, který byl úplně špatně.

Druhým důležitým jazykem od tercie byla latina, kterou jistě každý ve vzpomínkách spojuje s Hejnem nebo Sobíškem. Hejn byl postrachem všech studentů, i těch nejvíce otrlých. Dokázal zfackovat i oktávána, i když si často musel stoupnout na špičky. Hejn i Sobíšek byli každý jiný typ kantora, ale oba vynikali širokým kulturním rozhledem a znalostí svých předmětů. Se Sobíškem jsme to my latináři dotáhli až k maturitě, kde jsme písemku – myslím překlad z Cicerona – zvládli pomocí taháků a Radek Broul dokonce napsal o dvě věty více, než měl překládat.

Francouzština na humanitní větvi a angličtina na technické nás čekala až ve kvintě. Klouček – Hejfařt nás učil francouzsky jedním dechem a bedlivě kontroloval, zda se někdo nenadechl, a většinou pak prohlašoval, že on by to dokázal ještě desetkrát bez nadechnutí. Díky Paulusovi, kterého jsme pak na francouzštinu dostali, jsme měli možnost naučit se trochu více. Byl to noblesní pán jak zjevem, tak i chováním, typický profesor staré školy.

A pak po válce přišla ruština. Na začátku ji učil němčinář Dufek – řečený kovboj. Zvládli jsme obstojně bukvy a klidně říkali „*Já máju*“ a podobně. Pak nastoupila Jekatěrina Ivanovna Šabatová v kostkovaných bačkorách a se dvěma nákupními taškami a své znalosti ruštiny jsme doplnili o několik básniček jako „Dvě myši“ a s hrůzou jsme se dozvěděli, že se bude z ruštiny povinně maturovat. Naštěstí nastoupil v oktávě Nepimach, který nám něco vtloukl do hlavy, a s odřenýma ušima každý z nás odmaturoval.

Technické předměty nebyly nikdy mou silnou stránkou. Matiku mne nenaučil ani Saxik, Maršálek, Pour nebo Mezek – Sýkora a jenom díky Vaškovi Pelantovi, kterého jsme měli naposled, jsem konečně něco z matiky i fyziky pochopil. Nezapomenutelný byl první vstup Saxika – Nováka do třídy. Postavil se na stupínek, zul si galoše a hodil je do rohu a představil se: „*Jmenuji se Novák. Jsem inženýr chemie a hudební skladatel. Budu vás učit hudební výchovu, matematiku, fyziku a chemii.*“ V dalších hodi-

nách to pokračovalo tak, že o matice, fyzice a chemii vzal učebnici a prohlásil: „*Naučíte se to od stránky x do stránky y,*“ pak ji zaklapl a následovala hudební výchova. Kdo neovládal perfektně Smetanu (Dvořák neměl příliš v lásce), měl to špatné i v jeho ostatních předmětech. Mohu říci, že si dodnes něco z jeho výkladů a ukázek, které pouštěl na gramofonu, pamatuji a že mám vážnou hudbu rád. Když líčil smrt a pohřeb Mozarta, jak šel za jeho rakví jenom jeho pes, tak skoro brečel, což rozesmálo Horáčka, který byl ihned zfackován.

Vinca Maršálek mne mnohokrát od tabule zahnal. Kompozice jsme s Jirkou Čihulkem, s kterým jsem seděl v lavici, většinou zmastili a podařily se nám jenom tehda, když jsme od Míty Šimůnka nebo Oty Weisera včas dostali tahák. Na Vojtu Poura nemám moc příjemné vzpomínky, nikdy mi nesedl a moje matika jemu taky ne, protože mne v jednom čtvrtletí dokonce napnul. Mnohokrát jsem u tabule od něj vyslechl známé: „*Němej, chceš zelí?*“

Totéž platí o Sýkorovi. Ještě teď mi běhá mráz po zádech, když si vzpomenu, jak člověk zůstal u tabule stát nad příkladem a on jen pomalu pravidelně fukal tužkou do stolku a pak řekl – Sedněte. Štítivě bral do ruky pracně udělané rysy a ironicky je hodnotil.

Dnes po letech bych ze všech matematiků chtěl vzdát hold a vyjádřit hlubokou úctu především Vašku Pelantovi a to nejen jako kantorovi, ale i jako charakternímu člověku s náročným, ale vysoce kamarádským vztahem ke studentům. Jistě si vzpomínáte, jak jsme se občas sami známkovali. „*Obrat se k tabuli. Zvedněte ruku, kdo je pro pět a kdo pro čtyřku!*“ Je zajímavé, že i my sami jsme tenkrát dokázali být objektivní a kritičtí. Mezi další předměty patřily dějepis, zeměpis a přírodopis. Nezapomenutelný Zikmund – Jade byl mimořádnou postavou našich studií. „*Jmenuj Přemyslovce od prvního historického, ale rychle, nemám čas!*“ Dnes s odstupem opravdu nevím, kdy si dělal legraci a kdy to myslel vážně. Za protektorátu se dějepis a zeměpis učil jenom o Velkoněmecké říši a tak to šlo každý rok pořád dokola a po válce myslím, že už jsme dějepis ani zeměpis neměli.

Náš rodný jazyk nás učili vedle jiných hlavně Hanuš a v oktávě Židlický řečený Bibrnec. Franta Hanuš byl jistě ve svém oboru na výši, působil však trochu studeně. Pamatuji, že snad jenom jednou mu došla trpělivost a pak zadupal a zařval na nás: „*Dobytkové ohavní!*“

Židlického jsme měli jenom rok a dovedl nás úspěšně k maturitě nejen jako češtinář, ale i jako poslední třídní. „*Poslechněte – víte – ale to je přece lapidární,*“ říkal a kroutil přitom hlavou. Za ten poslední rok nás ale myslím dost naučil, abychom zvládli maturitu. Byl to i člověk charakterní, uvědomujeme-li si dnes, že jsme maturovali již v prvním roce komunistického režimu.

Po válce vznikly v duchu revoluce různé vymoženosti. Hned v květnu 1945 tzv. Studentská legie – nevím, jestli to nebyl jenom výmysl Rudolfa. Ta brzy skončila a dodnes nevím, co vlastně měla dělat, i když jsem nedávno našel legitimaci. Další vymožeností byla studentská samospráva v jednotlivých třídách a na celé škole. V naší třídě byl předsedou Mirek Ulmann. A nakonec pár slov o ředitelích. Všichni vlastně kromě Ryneše – Pindala byli jenom tzv. zatímní správci: Ježek, Dušek a nakonec Rudolf.

Ježek a Dušek mi připadali jako studený čumák a nemám na ně žádné velké vzpomínky, kromě proslulé německé věty Ježka: „*Stehen sie bleiben.*“ Měli jsme z pekla štěstí, že jsme již nepoznali Ransdorfa.

Ing. Ota Müller
mat. ročník 1949

Zdravice Oktávě 1949 na 25. třídním srazu v září 1997

(současně s omluvou našim latinářům, profesorům Hejnovi, Sobíškovi a Židlickému za tento pokus o časomíru)

Já vám to, přátelé, povím a skutečnou pravdu Vám řeknu,
z Valdštejna pocházím rodem a nejdřív jsem v obecnou v Mašově šel.
Byv tam pak ve třídě jedním z prý nadaných žáků,
rodiče do gymplu zkoušky mne skládati poslali pak.

Bylo nás u zkoušek chlapců na tři sta a dívek snad na sto,
pakliže paměť má ošidná po létech splynulých neklame mne,
přijato mohlo být chlapců jen třicet a dívek pak deset,
zkoušky ty na místě devátém já jsem pak absolvoval.

Plynulo roků pak postupných osm, nežli se z primána oktaván stal,
v průběhu doby té pozvolna zráli jsme k maturitě,
zkoušce to zralosti, která nám později ukázat měla,
nakolik nezralí přes všechny znalosti dodneška napořád jsme.

Život nám uplývá, je nám už šedesát sedm, ba některým osm,
přestože ne všichni dnešního dne dožít se směli,
první nás opustil náš Ota Weisser, načež i Jaroslav Šusta,
aby k nim posleze, někde tam nahoře, Radoslav Broul přidal se též.
Snad tahle trojice v myšlenkách našich s námi dnes přítomna je,
tak jako tak později spolu s ní setkáme se,
tak jako jim, i nám jsou chystána osidla zkázy,

tak jak jim, temnem se oči i nám jednou pak zastřou.
Nechci vás mluvou tou vázanou více zde, přátelé, nudit,
dříve než Zora s úsvitem zítřka zjeví se růžovoprstá,
poseďme, popijme, vždyť
nunc est bibendum et pede libero pulsanda tellus,
potom se rozejdem v naději na příští setkání se všemi zas.

Jiří Čihulka
mat. ročník 1949

1953–1956

Byl jsem požádán, abych napsal příspěvek do tohoto almanachu. Ale proč zrovna já? Nejsem češtinář ani novinář, ale matematik. Mám na to i papíry. Konkrétně diplom vydaný Univerzitou Karlovou. Příspěvek by tedy určitě měl napsat někdo jiný. Třeba takový Fráňa Šrámek. Vždyť jeho stříbrný vítr se stal neoddelitelným atributem abiturientů, kterým již uplynuly desítky let od jejich maturity. Našemu ročníku dokonce 52 let. Jenže Fráňa Šrámek své vzpomínky věnoval Písku a asi by bylo těžké ho přesvědčit, aby psal o Turnově. I když v obou městech protéká řeka. A hlavně už není mezi námi.

Tedy ne že by matematici nic nepsali. I pro ně platí neúprosný zákon „Publish or perish“ (publikuj, nebo zhyň). I já jsem napsal kromě mnoha odborných článků také několik knih, ale beletrie to v žádném případě nebyla. Viděli jste někdy matematickou knížku? Neviděli, vidíte. Tak abyste věděli, jsou tam leckdy stránky plné vzorečků, mezi nimiž je jen občas nějaká ta gramatická spojka. Pokud je na stránce souvislejší text, má to dost stereotypní strukturu: „*Předpokládejme, že...*“, „*Pak platí...*“, „*To se dokáže takto...*“ a pak následují zase stránky se vzorečky. Těžko by něco takového bylo vhodné k otisknutí v almanachu.

Vzpomínám, zda někdo z matematiků psal také beletrii, a to tak dobrou, aby ho proslavila. A víte, že ano? Byl to Charles Dodgson (1832–1898), známý pod pseudonymem Lewis Carroll, autor známých knížek Alenka v říši divů a Za zrcadlem. Jeho knížky o Alence se tak líbily anglické královně, že ho požádala, aby jí určitě svou další knížku poslal. Jako věrný poddaný přání své panovnice splnil, a tak královna za nějaký čas dostala knížku o kvaternionech.

Tak už dost výmluv a začněme si povídat o studiích v Turnově. V době, kdy jsem tamější školu navštěvoval, nesmělo se jí říkat gymnázium. Ústav měl krycí název Jedenáctiletá střední škola v Turnově, stručně jedenáctiletka. Po absolvování základní školy jsem měl nastoupit v Turnově do deváté třídy. Ale přišlo září a já jsem stále nevěděl, jestli mě na jedenáctiletku přijali.

Ukázka tabla z let padesátých (po Nejedlého reformě Jedenáctiletá střední škola)

První školní den tedy nezbylo, než abych se na to šel zeptat soudruha ředitele Ransdorfa. A to nebylo vůbec jednoduché. Od starších studentů jsem věděl, že se s profesory nejen musí oslovovat soudruhu, ale že si s nimi dokonce i tykají. Jenže tykat soudruhu řediteli hned při prvním setkání se mi zdálo nepatřičné a navíc jsem ani nevěděl, jestli jsem jeho student. A tak jsem si připravil dotaz tak, abych v něm nemusel ani tykat, ani vykat. Dopadlo to dobře, mohl jsem do deváté třídy nastoupit. Věřte, že jsem si možnosti studovat hned mnohem víc vážil.

Sám jsem svůj život od promoce (a vlastně i rok před ní) prožil jako pedagog. Je samozřejmé, že jsem byl ovlivněn profesory, u nichž jsem studoval. Dovolte, abych z turnovské jedenáctiletky vzpomněl aspoň na některé.

Jistě mi nikdo nebude zazlívát, když na prvním místě bude uveden profesor Vincenc Maršálek, náš matematik. Člověk s velkou přirozenou autoritou, velkorysý, skvělý kantor. Pravý profesor, ale bez té pověstné roztržitosti připisované matematikům. Mám pocit, že bych raději už neměl nic dodávat.

Pak náš třídní, profesor Jaromír Horáček. Češtinář. Hned při jedné z prvních hodin nás vzal ke klavíru a virtuózně zahrál Sukovu Píseň lásky. Mezi svými učiteli jsem pak poznal celou řadu těch, kteří kromě svého oboru ovládali i mnohé další. Někteří byli také vynikajícími hudebníky, jiné jsem obdivoval pro jejich perfektní znalost mnoha cizích jazyků.

Mezi významné osobnosti profesorského sboru řadím také pana profesora Horáka, který v deváté třídě byl naším ruštinářem. Pak přešel na jinou školu mimo Turnov, ale i jeho relativně krátké působení v naší třídě ve mně zanechalo hluboký a nezapomenutelný dojem.

Mohl bych pokračovat dál, ale omezím se už jen na jednu vzpomínku. V desáté třídě jsme mohli chodit na latinu, která byla vedena jako dobrovolný volitelný předmět. Rád jsem toho využil stejně jako nemálo mých spolužáků. I když jsem absolvoval jen jeden rok latiny, musím říci, že se mi získané znalosti velmi hodily. A proč jen jeden rok? Protože pak přibyl další volitelný předmět, kterým byla deskriptivní geometrie. Jenže její výuka byla stanovená na stejnou dobu jako výuka latiny. Musel jsem se rozhodnout. Protože jsem chtěl na vysoké škole studovat matematiku, nebylo co řešit. Rozhodl jsem se pro deskriptivu, i když jsem litoval, že v latině nemohu pokračovat. Vyučujícím deskriptivy byl pan profesor Skrbek, který nás měl také na fyziku. Musím říci, že deskriptiva v jeho podání byla vynikající a výborně mě připravila na další studium tohoto předmětu později na vysoké škole. Na konstrukce kuželoseček v podání pana profesora Skrbka vzpomínám s úctou dodnes. Jen lituji, že už nemám ten velký sešit, do kterého jsem si to všechno poznamenával. Sešit zřejmě zmizel při nějakém stěhování a vzhledem k tomu, že jsem studoval úplně jiný matematický obor, jsem ho dlouho ani nepostrádal.

Bližím se k závěru této opožděné maturitní písemky. Všimli jste si, že se maturanti scházejí zpravidla mnohem častěji než spolužáci ze základní školy nebo kolegové z vysokoškolských studií? Proč se tak rádi vracíme do míst svých gymnaziálních studií? Důvodů může být jistě víc. Z tohoto kraje většinou pocházíme, máme tu své příbuzné a známé – ale to v případě základní školy platí také. Není snad ten důvod mnohem poetičtější? Vždyť gymnázium, to je hlavně doba prvních lásek. A tak snad my pánové podvědomě očekáváme, že v některé z turnovských ulic znenadání znovu zahlédneme ten milý a půvabný dívčí obličej, při jehož spatření se nám tehdy tak rozbušilo srdce. Jenže čas je biologicky i fyzikálně neúprosný, zůstávají jen milé vzpomínky.

Závěrem dovolu, abych našim profesorům z jedenáctiletky poděkoval za vše, co nám předali během našich studií v Turnově. Vzpomínáme na ně s hlubokou úctou a litujeme, že většina z nich již není mezi námi. Můžeme si jen postesknout slovy nejslavnější studentské písně: *Vita nostra brevis est, brevi finietur.*

Prof. RNDr. Jiří Anděl, Dr.Sc.
proděkan Matematicko-fyzikální fakulty
Univerzity Karlovy v Praze, mat. ročník 1956

1959–1962

Když jsem se z hloubi paměti snažil vydolovat nějaké zajímavé zážitky z návštěv tohoto ústavu, narazil jsem jen na ty veselé. Doba strávená v jeho zdech patří ke světlejším stránkám mého života. A to nejen proto, že mi cesta z domova trvala jen pár minut – stačilo jen přejít přes ulici a pak pár kroků ulicí nahoru. Sama historie této budovy je poněkud humorná, snad s výjimkou válečných let, kdy sloužila jako lazaret. Tak: turnovské gymnázium (případně vzdělávací ústav obsahově podobný) sídlilo postupně v ulici Gymnazijní, Habermanově, Stalingradské, Mládeže, Jana Palacha, Mládeže a nakonec opět Jana Palacha. Přitom se stavba nehnula z místa.

Já tam postupně navštěvoval školu osmiletou, pak devítiletou, jedenáctiletou, nato dvanáctiletou a posléze i střední všeobecně vzdělávací. Jen ten gympl jsem už nestihl. Protože jsem se zvládnutím učiva neměl větší potíže (asi díky podivuhodné hře genů a zajisté i díky znamenitému sboru pedagogů), mohl jsem se o to více věnovat činnosti mimoškolní, o kterou zde nebylo nouze. Můj (kladný) vztah k mašinkám mechanickým i elektrickým mě ihned přivedl do technického kroužku, který vedl tehdy mladý a oblíbený fyzikář a matikář Luděk Rejha. Naučili jsme se tam pracovat s vrtačkou, ohýbačkou plechu, kladívky, pilníky, šroubováky a dalším nářadím. Ale hlavně pracovat na školním soustruhu.

To vše jsem později využil v zaměstnání i doma. Jedna z prací kroužku získala dokonce druhé místo v celostátní soutěži technické tvořivosti mládeže. Díky této přípravě jsem (a další členové kroužku) získal výuční list na soustruh ve Sklářských strojárnách, kam jsme chodili na praxi z předmětu Základy práce ve strojírenství.

Moje záliba v moderní hudbě a moderním divadle našla uplatnění v Estrádním souboru, pozdějším divadélku Kompas. Soubor vedl všemi milovaný češtinář a dějepisář Jaromír Horáček. Myslím, že v šedesátých letech to byl výjimečný fenomén – stovky vystoupení, řada znamenitých umístění v celostátních soutěžích. A hlavně spousta krásné práce a legrace. Spousta přátelství, která trvají dodnes. V roce 2004 se bývalí členové Kompasu v hojném počtu sešli u příležitosti Horáčekových osmdesátin.

Studenti na geologické exkurzi (29. září 1968)

Co napsat o Jaromíru Horáčkovi a jeho Kompasů? A o všech kamarádech? Ale to už udělali jiní – třeba Jana Machalická ve sborníku Pódia z krabičky a Režisér Karel Kříž. Jak pevná vazba mezi gymnáziem a divadélkem Kompas byla, vystihuje vyprávění Honzy Kříže.

Ing. Pavel Dvořák
mat. ročník 1962

Jak a proč jsem se dostal na turnovské gymnázium

Přijímačky na gymnázium jsme konali v červnu 1966, tedy vlastně na počátku druhé poloviny minulého století, jak zní odporná, leč zcela přesná časová definice. To, že posléze v sestavě Mirek Pícek, Milan Kozák, Zorka Štěpánková a další založíme jakési pokračování tradic Kompasů, nevěděl ani stínem nikdo z nás, protože jsme žili ve stínu Rybišarů, Burjánků, Svatošů, Dvořáků, mého bráchy a jiných nedostižných divadelních šamanů té slavné předchozí éry. Můj brácha mi byl bohužel předskokanem ještě v jiné disciplíně, a to v absolutní matematické debilitě. Z jeho vyprávění a líčení zážitků s profesorem Maršálkem a Skrbkem jsem ve své pubertální fantazii získal přesvědčení, že zejména prof. Vincenc Maršálek musí být stvoření, které je zřejmě podivnou kombinací Jacka Rozparovače a Frankensteinovy tchyně. Nikdy jsem předtím tohoto dobrého muže neviděl a skutečně jsem po tom ani v nejmenším netoužil.

Přijímačky jsme tehdy absolvovali v písemné podobě z češtiny a právě z matematiky, a zatímco všechny slušné a učenlivé turnovské děti zmáklly obě bez problémů, byl jsem já a ještě jeden či dva další intelektuálové přepeřského typu (pokud se nemýlím, byl mezi nimi i velmi úspěšný podnikatel JUDr. Kašpar) vyzváni, abychom se dostavili k učebně matematiky, kde nás někdo podrobí ústní zkoušce, která rozhodne, zda do výšinského chrámu vědění budeme vpuštěni či nikoliv. Po zhruba deseti minutách studené potní kúry přede dveřmi nám usměvavá sekretářka pana ředitele Horáčka sdělila, že máme ještě chvíli počkat, že se nám pan profesor Maršálek vzápětí bude věnovat.

Po mém vtažení na místo činu „komisař“ Maršálek vůbec nepohlédl do přihlášky, aby se přesvědčil, jak se ten ignorant, co nenapsal písemku, jmenuje, a zadal mi úkol vytvořit trojúhelník ze dvou stran a jednoho úhlu, což o několik řádů přesahovalo nejen mé geometrické znalosti, ale bojím se, že i fantazii. S vědomím, že jde o všechno, jsem se však pustil do díla a předváděl jsem tím děsným kružítkem a trojúhelníkem na tabuli kousky, které znučenému profesorovi začaly čím dál více něco či spíše něčoho připomínat. Viditelně se mu zrychlil dech, patrně se i lehce opotil a s neustálými tichými steny „né, to snad né, to snad není možné“ se s vytřeštěným zrakem vrhl ke stolu, kde se pohledem do přihlášky přesvědčil o drsné skutečnosti, že na turnovské gymnázium dorazil další Kříž z Přepeř...

Gestem hodným snad pouze Poseidonova majestátu mne zapudil od tabule, přiložil zpoceně čelo na chladnou okenní tabuli a zády ke mně pronesl jeden z nejúžasnějších ortelů, jaké jsem kdy vyslechl:

„Tak jo, tak jo, já to tam podepíšu, voni Tě sem vezmou, ale slib mi, že už seš z tý rodiny opravdu poslední.“

A tak jsem si jist, že nebýt tohoto výroku a Maršálkovy velkorysosti a zajisté i sebezapření, nebyla by možná vznikla na příští tři roky ta další kompasácká parta a ostatně i mnohé, co přišlo potom, by se patrně vyvíjelo úplně jinak, nebo také vůbec ne...

Prof. Dr. h. c. JUDr. Jan Kříž, CSc.
mat. ročník 1969

1962–1965

Do školy jsme obvykle nastupovali až druhý týden v září, když jsme se vrátili z povinné chmelové brigády. Ta trvala tři neděle, náš výdělek byl ale velmi žalostný, přitom normy tuhé. Celý podzim jsme pak místo vyučování vypomáhali našim družstevníkům z místních JZD, protože nebyli schopni sklídit brambory. To se obvykle týkalo i řepy. Když konečně výuka začala, byla každé úterý přerušována výrobní praxí, to jsme zase pro změnu stavěli v okolních vesnicích kraviny. Takže na výuku zbylo jen pár zimních měsíců a pár na jaře, kdy jsme ale na týden odjížděli do Krkonoš sázet stromky. Profesori to nelibě nesli, protože jim záleželo na tom, aby nás přesto všechno něco pořádně naučili. Obzvlášť silným odpůrcem těchto nových tempora mores byl matematikář Maršálek, studenty láskyplně přezdívaný Vinca, který mně osobně imponoval především tím, že jako by z oka vypadl Bernardu Shawovi, jak jsem ho znal z karikatur Hoffmeisterových. Vedle češtiny nejvíc hodin bylo věnováno ruštině. Dodnes jsem velmi vděčen profesorovi Špikovi, že už v prvním ročníku mě upozornil při hodině ruštiny na Borise Pasternaka a jeho zakázaný román Doktor Živago. Za dva roky se mně ho podařilo pod rukou sehnat, byl to jeden z mých největších literárních zážitků mladých let. Skvělým znalcem ruštiny a ruské literatury byl rovněž profesor Starý. Stejně vděčně vzpomínám na profesorku Jiskrovou, která s námi při hodinách německé konverzace probrala obsah Nibelungenlied a seznámila nás s jejími hlavními postavami. To se týkalo i děl G. E. Lessinga a B. Brechta. Z těch poznámek jsem pak při nejrůznějších příležitostech dlouho čerpal. Zájemci o latinu se scházeli s pány Špikou a Rejhou už v sedm ráno. Také z těchto hodin jsem dlouho čerpal, zvlášť když jsme na FFUK na divadelní vědě probírali středověké divadlo. Profesor Rejha vyučoval kromě matematiky i deskriptivní geometrii a mezi studenty byl velmi oblíben především proto, že vládl četnými praktickými dovednostmi. Na profesorku biologie Matoušovou vzpomínám jako na velmi precizního člověka, kterému záleželo na detailech, a na fyzikáře Skrbka jako na

hodného člověka, který chtěl přátelsky vyjít se studenty, a ti toho často zneužívali. Chemik Hejduk byl velmi výmluvný a zanícený, ale já jsem pro jeho obor nebyl ten vhodný student.

Ředitelem gymnázia (SVVŠ) byl češtinář profesor Horáček, který úspěšně po několik let vedl studentské divadlo, jehož věhlas přesahoval hranice regionu. Pan profesor mnohým z nás nasměroval jejich budoucí profesi. Kromě jiného pořádal i zájezdy do tehdy ještě neznámého Divadla Na Zábřadlí, takže jsem byl díky jemu jeden z prvních, který v těch letech spolu s ostatními turnovskými studenty zhlédl Kdyby tisíc klarinetů. Na různá představení do Divadla Na Zábřadlí jsem pak v těch letech pravidelně zajížděl. Díky, Jaromíre...

Jednoho mrazivého rána v zimě, to už jsem byl na koleji v Praze Na Petřinách, mě z rádia zastihla zpráva, že náš profesor Karel Zakouřil přišel s ostatními turnovskými sportovci-horolezci ve Vysokých Tatrách o život. U profesora Zakouřila jsem maturoval z češtiny.

Naším třídním profesorem byl tělocvikář Rudolf, který rovněž vyučoval zeměpis. Patřil spíš ke konzervativnímu křídlu profesorského sboru a nelibě nesl novoty, nařizované okresním odborem pro školství nebo přímo ministerstvem. Ale i na něho udeřila doba, protože v rámci civilní obrany musel chlapeckou část studentstva učit střilet a cílit na terč na přilehlém hřišti. Bylo krátce po kubánské krizi, takže naše výuka často bývala přerušována cvičnými poplachy, kdy jsme v co možná nejrychlejší době museli dorazit do sklepních prostor školy. Inter arma musae silent. Dlužno ale říct, že některým spolužákům z vyššího ročníku se ta střelba tak zalíbila, že se jeden okamžitě přihlásil do vojenského učiliště a druhý se dal k policii.

Tehdejší turnovské gymnázium, jeho celkovou úroveň, držely navzdory době, která studiu vůbec nepřála, silné osobnosti, které „táhly za jeden provaz“ až do právě vzpomínaného roku osmašedesátého. Neblahé srpnové události pak mnohým z profesorů a profesorek násilně ukončily jejich další působení a setrvávání na půdě turnovského gymnázia (SVVŠ).

Dneska, ohlédnou-li se zpátky za těmi léty, mám dojem, že jsme tehdy my studenti měli smůlu i štěstí zároveň. Smůlu v tom, že jsme studovali v době, která „studování“ příliš nepřála, a že si nás naši profesori spíše vyvzdorovali navzdory době, která s námi i s našimi profesory „vymetala“ všechno možné, dle aktuální účelové společenské potřeby.

Štěstí však v tom, že jsme byli úspěšně „prokádrováni“ z hlediska původu nebo politické spolehlivosti našich rodičů a že nám tímto studium bylo vůbec umožněno. Byla řada těch, kteří z výše jmenovaných důvodů tehdy studovat vůbec nesměli.

Mgr. Petr Kučera
mat. ročník 1965

Kompas aneb KOLEKTIV Moderní Poezie A Satiry

Divadlo či divadélko Kompas začalo psát svou historii, nebo lépe řečeno prehistorii, v roce 1953 při tehdejší SVVŠ Turnov. S názvem tohoto souboru je již od počátku spojeno jméno pedagoga Jaromíra Horáčka (1924). Za prvopočátek Kompasu by se dala považovat „žňová kulturní úderka“, jež vznikla před prázdninami v roce 1953. Ze studentů, kteří pomáhali při žních, tehdy právě Horáček vytvořil skupinu, jež vytvořila a secvičila jednoduchý program obsahující jak sólové či sborové písně, tak humorné výstupy.

V roce 1955 se soubor zúčastnil krajské přehlídky Lidové umělecké tvořivosti v Železném Brodě a postoupil i na celostátní festival. V roce 1957 dokonce zvítězil v ústředním kole Soutěží tvořivosti mládeže. Právě tento úspěch nastartoval proměnu a další krok k autorskému divadlu. Na práci v souboru se tehdy již podíleli dva studenti, Karel Kříž a Ladislav Rybišar, kteří se později stali absolventy pražské DAMU. Oba byli ovlivněni nástupem tzv. malých forem a tento vliv se promítl i do proměny turnovského souboru.

Členové estrádního souboru na čele s prof. Jaromírem Horáčkem (v čepici, vlevo od něj Vladimír Burjáněk, upravo Libuše Horáčková) na lodi v rumunském letovisku Mamaia, kam soubor zavítal s revue Plnou parou (premiéra 1960), z estrádního souboru se později stalo divadélko Kompas

V tomto období začínají vznikat vlastní osobitě poetické texty. V říjnu roku 1957 měl premiéru pořad s názvem U nás jaro nekončí. S tímto dílem pak soubor odehrál přes stovku repríz a objel celý okres. V té době se už značně rýsovalo jakési kolektivní vedení souboru, a sice pánové Horáček, Kříž a Rybišar.

V roce 1958 přijímá soubor název Kompas. Pořad U nás jaro nekončí se stal jakýmsi mezníkem v historii souboru a právě od něj se divadélko čím dál více přibližovalo ke svébytnému autorskému divadlu. „Od počátečních estrád, pro něž studenti psali mezitexty, scénky a Jaromír Horáček

i hudbu, Kompas uváděl vlastní adaptace či dramatisace literárních předloh.“ Od roku 1958 také divadlo zařazuje do svých inscenací tzv. panoptikální okénka.

Poprvé se pak objevují v estrádní revui Plnou parou. Jde o krátké scény, inspirované forbínami Voskovce a Wericha, začínající vystoupením „hlasatelky“ v maketě obrazovky televize. Před každým vystoupením byly napsány satiry nové a aktuální i pro místo představení. Panoptika byla tak úspěšná, že byla jako přílohy Ochoťnického divadla (pod názvem Právě začíná panoptikum) a Osvětové práce (O čem vrabci štěbetali) dokonce vydána. Revue Plnou parou sklízí úspěch a soubor přitahuje i studenty z jiných středních škol a také navazuje spolupráci s jinými studentskými soubory.

V roce 1960 přichází inscenace Májová romance, kterou režíruje Karel Kříž. Jedná se o dramatisace povídek o osudech mladých lidí v době od mnichovské konference až do Pražského povstání v roce 1945. V roce dalším soubor uvádí poetický kabaret Kouzla nejsou čáry (režie K. Kříž, L. Rybišar) a rovněž byla vybudována stálá scéna Kompasu. V režii Rybišarově vznikají inscenace kabaretního ladění obsahující činoherní, hudební a pantomimické výstupy Dům z písku a Orbis Pick-tus, vycházející z textů J. R. Picka a M. Macourka. V roce 1963 uvádí Kompas dramatisaci tří pohádek Josefa Čapka pod názvem Tlustý pradědeček. Tato inscenace byla zároveň poslední Křížovou prací pro soubor, neboť byl současně studentem DAMU. Externě se ještě podílel na filozofující inscenaci Modrá chryzantéma na motivy povídky Karla Čapka.

V této době se už formovala nová nastupující skupina. Pod názvem Objevy byla uvedena montáž původní scénické poezie. Odklon od precizního režijního stylu Rybišara a Kříže znamenal recitál Písničky bez premiéry, pro nějž psali hudbu Pavel Dvořák, Milan Řež a text Vladimír Burjáněk. Tito autoři vyznávali uvolněný a nespoutaný projev.

Jaromír Horáček se v roce 1963 stal ředitelem gymnázia a nebylo dále v jeho silách soubor vést. Od tohoto roku postupně docházelo k odklonu od původní poetiky a tvorba směřovala k pásmům poezie a písní tvořených studenty. Takovými pásmy byla Sonatina pro mrkací pannu a Pohádky pro večerňáček. Posledním velkým pořadem byla Mandragora v roce 1970.

Kateřina Kňapová
studentka oktávy

Naši starší kolegové vzpomínají

V posledních letech uvolnilo svá místa mladším několik kolegů, kteří spojili s turnovským gymnáziem svůj osobní i profesní život.

Někteří měli to štěstí, že mohli učit více než jednu generaci studentů, ale jiní museli v době normalizace školu opustit a odejít.

Někteří měli to štěstí, že tu mohli prožít jak svá studentská, tak kantorská léta. Byla období v historii školy, kdy polovinu profesorského sboru tvořili naši absolventi.

Mnoho kolegů se stoletého jubilea už nedožilo. V poslední době nás navždy opustil pan profesor a ředitel školy Jaromír Horáček a paní doktorka Naďa Adamová.

Zdravím tě, turnovské gymnázium

Setkávala jsem se s tebou skoro každý den, přes 40 let. Byla to setkání většinou hezká a milá a prožily jsme toho spolu dost a dost. Někdy se tvá okna otřásla bezstarostným smíchem studentů, také jsi ale vyslechlo hovory i zpovědi vážné a bolestné. Bylo jsi svědkem prvních lásek i rozhodů, krásných přání i zklamání. Mělo jsi různá jména a prošlo jsi všelijakými změnami. Stojíš si ale pořád dobře na své pozici.

A tak ti přeji do dalších let jen to nejlepší. Drž se svých zásad a neslevuj ze svých nároků.

Tvoje bývalá studentka a později učitelka Lída Cichrová (Lejsková).

Lída Cichrová (Lejsková)
na gymnáziu učila v letech 1967–2003

Na Gymnázium v Turnově jsem nastoupila v 29 letech v r. 1971 a působila zde přes 30 let. Předtím jsem učila tři roky na Gymnázium v Semilech a čtyři na Střední zemědělské technické škole v Turnově. Zpočátku jsem vyučovala biologii a chemii, později hlavně chemii. S pedagogy stejných aprobačních jmen měli společný kabinet, který byl v různých prostorách školy, stejně i učebny a laboratoře předmětů se stěhovaly podle toho, jak probíhaly rekonstrukce budovy.

Přírodovědný kabinet tvořil dobrý kolektiv: Emil Hejduk, Miroslav Sucharda, Luděk Šenfeld a později Jaroslav Hendrych, Zdeněk Měkyna, Andrea Břicháčková. I s ostatními vyučujícími jsme byli v dobrém kontaktu – J. Seibert, L. Bradáčová, L. Cichrová, H. Čtvrtečková – to byli naši vrstevníci.

Zpočátku se školní rok začínal česáním chmele v Jimlíně a později sběrem brambor v okolí Lomnice nad Popelkou. Nezapomenutelná atmosféra přispěla k poznání pedagogů i studentů. Součástí výuky byly i přírodovědné soutěže, díky kterým vynikli studenti i gymnázium.

Měla jsem štěstí na několik tříd, kterým jsem byla třídní. Dnes potkávám a sleduji ve sdělovacích prostředcích řadu našich absolventů, kvalitních odborníků, jak lékařů, tak chemiků a biologů.

Do dalších let přeji pedagogům i studentům a gymnáziu hodně zdraví.

*Profesorky Jitka Malá a Lída Cichrová
na chmelu v Jimlíně u Loun (1971)*

Nejšťastnější jsem byl se zednickou lžící v ruce, když jsme s partou studentů opravovali z ruin naši chalupu v Pasekách nad Jizerou a když jsme později stavěli svépomocí bazén u gymnázia. Byl za námi vidět kus práce, která se ve škole někdy ztrácí...

*Relaxační pauzička na lyžařském kurzu na školní
chatě v Pasekách nad Jizerou, uprostřed prof. Rejha
(únor 1965)*

Jitka Malá

na gymnáziu učila v letech 1971–2005

Luděk Rejha

na gymnáziu učil v letech 1958–1970

Když jsem v roce 1972 začala učit češtinu a angličtinu, už to zase byla naše škola, kterou jsem znala od středoškolských studií, maturovala jsem v roce 1944, ale nikoliv v naší milé budově. Němci si z ní udělali vojenský lazaret a nás vystěhovali do dívčí školy v ulici 28. října, kde jsme nakonec i maturovali.

Přeji naší škole k jejímu výročí, aby se už nikdy nic podobného neopakovalo a mohla vždy plnit svůj úkol, ke kterému byla před sto lety otevřena.

A její absolventi aby uskutečňovali myšlenky J. A. Komenského: Nikdo se nerodí sám pro sebe, všichni se rodí pro lidskou společnost.

Milada Štrosová

na gymnáziu učila v letech 1973–1994

Znovu jsem si pečlivě přečetl almanach k 90. výročí založení Gymnázia v Turnově. Mohl bych nazvat své ohlédnutí vzpomínkou, jak to učinil v onom almanachu můj dřívější kolega a pozdější ředitel gymnázia Miroslav Sucharda.

Na zdejším gymnáziu jsem prožil neuvěřitelných 22 let, z toho 8 let jako student a 14 let jako vyučující do roku 1970, kdy jsem dostal zákaz vyučovat na všech školách okresu Semily. Spolu se mnou podobný zákaz obdržela prof. Ludmila Matoušová z Frýdštejna. Ta dopadla nejhůře, musela odejít učit, domnívám se, do Králík. Jistě to však nevím. Další mnozí potrestaní mohli zůstat v Turnově, prof. Jaromír Horáček byl přeložen na Střední zdrav. školu a prof. Luděk Rejha na Integrovanou střední školu. I já jsem nakonec zůstal vyučovat v Turnově na Střední ekonomické škole. Tehdejší ředitel SEŠ Jaroslav Fišer mne upozornil, že na školu nastupuje nová absolventka Filosofické fakulty UK a moje žákyně na gymnáziu, nyní již kolegyně stejné aprobace. Ihned jsem kontaktoval prof. Bradáčovou a ta byla ochotná vyměnit si se mnou místo. K tomu však bylo zapotřebí svolení školského odboru KNV v Hradci Králové. Tam naštěstí ještě nestihli vyměnit krajské školní inspektory. Ti proti výměně škol s prof. Bradáčovou nic nenamítali, a tak jsem 1. září 1970 nastoupil na SEŠ a Ljuba na Gymnázium.

I jako student tehdy ještě reálného gymnázia jsem měl na krku vyhazov ze školy. To bylo v době protektorátu, kdy jsem měl být vyloučen ze všech středních škol protektorátu pro sabotáž proti Velkoněmecké říši. Věřte mi, nebo ne, já jsem slovo sabotáž ve svých 11 letech slyšel poprvé. Tak totiž můj zločin nazval ředitel školy nacistického ražení, Dušek. V čem můj zločin spočíval? Napadlo mne, že bych se na těch drátěných stěnách mohl pohoupat. Jedna drátěná stěna vypadla ze zdi (že by už tehdy lajdácká práce?) Proti vyloučení byl snad celý profesorský sbor. Nejvíce se angažoval náš třídní, výborný latinář a češtinář, prof. Emanuel Sobíšek. Podrobně se o něm v almanachu zmiňuje prof. Špika. Byl jsem omilostněn, dostal jsem jen trojku z chování. Přísahám, že jsem se už nikdy proti Třetí říši žádných sabotáží nezúčastnil.

Ještě bych se rád zmínil o svých profesorech, s kterými jsem se později setkal na gymnáziu jako se svými kolegy. Byl to matematik Vincenc Maršálek (kterému jsme říkali Vinca) a tělocvikář Josef Rudolf. Samozřejmě na gymnáziu učilo i několik mých žáků. Všechny si je nepamatuji, tak je raději nebudu jmenovat.

Mgr. Vítězslav Starý
na gymnáziu učil v letech 1956–1970

Prožil jsem na turnovském gymnáziu 42 let, více než polovinu svého života. Osm let jako student, 34 roků jako pedagog. Do primy jsem byl přijat v r. 1936 z dvoutrídni obecné školy v Roztokách, v malé, už téměř horské vesničce. Odtud jsem do školy denně dojížděl, nejdřív 6 km na nádraží do Jesenného, odtud do Turnova vlakem a z nádraží ještě 2 km do školy. V létě to byla pohoda, mohl jsem jezdit na nádraží na kole a kromě asi dvousetmetrového úseku jelo kolo samo a muselo se jen přibrzďovat, zpátky ovšem skoro celou cestu tlačit. Horší to bylo v zimě, někdy jsem si musil prošlapávat cestu až půlmetrovými závějemi, vždycky se mi ale podařilo dorazit k vlaku včas. Pouze když byl na silnici sníh uježděný, daly se použít sáňky – silnice se tehdy v zimě ničím neposypávaly.

Komplikace nastaly v osmatřicátém roce, v době mobilizace. První vlak měl z Jesenného odjezd ve tři hodiny, další kolem poledne. Tak jsme dospávali v čekárně v Železném Brodě a po šesté hodině pokračovali do Turnova. Někdy jsem jel z domova až do školy na kole, asi 35 km. Bylo mi tehdy 13 roků, chodil jsem do tercie. Měli jsme jako předmět rýsování, rýsovali jsme na kladívkový papír, musel být vypnutý a přilepený na rýsovací prkno. Vzpomínám si, jak mě profesor Augustin, když jsem si z rýsovný odnášel prkno domů, abych ho připravil na rýsování, zastavil se slovy: „Kam táhneš to prkno, ty střevo od Vysokého, koukej ho vrátit do rýsovný!“ Věděl, kde jsou Roztoky, ve Vysokém se občas rekreoval.

Po obsazení pohraničí Němci mnoho Čechů vyhnali a do školy přišlo mnoho nových studentů, vznikly tři tercie. Dne 15. března 1939 se v suterénu školy ubytovala německá armáda. Po prázdninách, které byly o 14 dní prodloužené (1. září napadli Němci a Rusové Polsko), vznikly ze tří tercií opět jen dvě přeplněné kvarty. Po ukončení ročníku odešla řada studentů na jiné školy.

V kvintě jsme byli rozděleni na třídu chlapeckou a dívčí, protože dívek bylo méně, bylo do jejich třídy zařazeno i několik chlapců. Kritickým pro školu byl rok 1942. V tomto roce se dělala procenta, to znamená, že ze studentů maturujících v tomto roce jich museli nechat profesori 30 % propadnout, z našeho ročníku muselo 30 % žáků vybraných podle prospěchu školu opustit. Zbylo nás ve třídě dvacet pět. Pamatuji se, jak o jedné velké přestávce odvádělo gestapo ze školy profesora Rudolfa.

Do oktávy nás nastoupilo jen devatenáct, školu museli opustit ti, kteří byli narozeni v roce 1924 – byli totálně pracovní nasazeni. Maturoval jsem v dubnu 1944. Maturovali jsme na dívčí škole, gymnázium přeměnili Němci v r. 1943 na vojenský lazaret.

Do školy jsem se vrátil v roce 1954 jako pedagog, setkal jsem se tu ještě se svými profesory Rudolfem a Maršálkem, nyní jako s kolegy. V roce 1988 jsem svou pedagogickou činnost ukončil.

Břetislav Skrbek
na gymnáziu učil v letech 1954–1988

Profesor Břetislav Skrbek strávil na gymnáziu neuvěřitelných 42 let života. 8 let jako student, 34 let jako profesor matematiky a fyziky

Naši absolventi v zahraničí i doma

Mnoho našich absolventů žije trvale v zahraničí. Ti starší odešli do exilu, aby mohli svobodně žít a pracovat. Mladí odcházejí za studiem, většími možnostmi uplatnění, za svými láskami. Odchází se jim lehce a snadno, protože v dnešním globalizovaném světě mohou být denně v kontaktu se svými rodiči a přáteli a mohou se kdykoli vrátit.

Vzpomínky abiturienta v zahraničí

Už od raného dětství a hlavně během studia na gymnáziu v Turnově (1943–1951) jsem měl dalekosáhlé plány cestovat po světě jako i jiní spolužáci, vidět rozmanité kraje, památky a národy, zkrátka poznat v praxi to, co se nám v teorii pokoušeli naši profesori na gymnáziu vtlouci do hlavy. Bohužel

pro vrstevníky mé generace zůstávaly tyto plány vzhledem ke geografické poloze Československa a díky jeho začlenění do „mírového a pokrokového tábora“ před 50 lety spíše zbožným přáním. Nepomohly ani 2–3 jazyky, které jsme si za studia víceméně osvojili a jejichž pomocí, eventuelně pomocí esperanta jsme navázali a udržovali korespondenční kontakty s cizími zeměmi.

V druhé polovině 60. let se poměry poněkud uvolňovaly, takže byla určitá naděje na normální mezinárodní styky a spolupráci. Avšak invaze ruských tanků a „spřátelených armád“ v srpnu 1968 tuto možnost definitivně zmařila a způsobila odchod desítek tisíc čs. občanů, kterým 20 let komunistické nadvlády stačilo, a kteří proto raději dali přednost žít v nejisté budoucnosti v cizích zemích, ale ve svobodném světě. Odešel jsem s celou rodinou, podobně jako můj bratr, v této druhé exilové vlně do Švýcarska. Zatímco si účastníci první exilové vlny po únoru 1948 představovali, že budou v cizině několik málo let, než se situace ve vlasti obrátí, my jsme tuto představu neměli a díky postupující „normalizaci Československa“ nám bylo jasné, že odcházíme na mnoho desetiletí, eventuelně navždy.

Ve Švýcarsku jsem poznal několik absolventů z turnovského gymnázia, s nimiž jsme často vzpomínali na studentská léta a na některé historky během studia. Shodli jsme se, že nás absolvování osmiletého gymnázia připravilo pro další život velmi dobře. Tím se potvrdila již známá dobrá pověst turnovského gymnázia. Přesvědčili jsme se, že jazyková příprava pro pobyt v zahraničí byla celkem dobrá s ohledem na tehdejší prostředky, zřejmě díky dobrým pedagogům. Patřil mezi ně především prof. Paulus („Poly“ – Officier d' Academie), který nám dal solidní základy ve francouzštině, i když se naši spolužáci z technické větve v nepovinné francouzštině nedostali přes 10. lekci. (Viz „Uvré-lé-lívr-á-la-páž-tránte-öö!“) Po něm nás převzala pečlivá a starostlivá prof. Augustinová.

Rovněž pozoruhodný byl i němčinář prof. Klouček („Hefaist“), který nás za války cepoval v Augustince (= učebnice němčiny, nezaměňovat s výše uvedenou profesorkou) a od r. 1949 nám při nepovinné němčině názorně předváděl, jak se časuje dlouhá kombinovaná věta ve všech osobách jedním dechem a „nakonec mu ještě trochu (dechu) zbylo!“ Nebo vzpomínky na počátky ruštiny, kdy se po květnové revoluci ujal výuky hudebník dr. Žídek („Što éto?“) a celkem úspěšně byl v učebnici nejméně dvě lekce před námi, než přišla rodilá Ruska „Jekatěrin“. Později nastoupil prof. Nepimach, který dokázal před maturitní komisí „protáhnout“ abiturienta „za dvě“, i když tento dle vlastního vyjádření „neznal všechny bukvý“. Samozřejmě ten, kdo znal „všechny bukvý“ (jako například já), maturoval lehce „za jedna“. Prof. Nepimach učil i angličtinu, stejně jako prof. Valenta („Svalek“) a nezapomenutelná „Mary“.

Díky těmto jazykovým základům nebylo pro nás v cizině těžké se dorozumět a uplatnit v novém zaměstnání. V mém případě to bylo skutečně třeba, protože po krátkém působení u dvou švýcarských firem jsem v 70. letech pracoval u švédsko-švýcarské společnosti, která projektovala a postavila v západní Evropě pět licenčních továren (prefabrikace stropních dílů) a kde byla „úřední řeč“ angličtina a francouzština. Obdobně tomu bylo i v 80. letech, kdy jsem u jiné švýcarské firmy realizoval přes deset

projektů na Blízkém východě, hlavně v Egyptě a „oficiální jazyk“ byla opět angličtina. Teprve v 90. letech, kdy jsem u stejné firmy realizoval projekty ve Švýcarsku a v Německu, byla hlavní řečí němčina.

Naši potomci to měli snadnější, protože po absolvování gymnázia (=Kantonsschule) znali dobře 2-3 evropské jazyky. Ukázalo se, jak bylo důležité, když rodiče mluvili po odchodu z republiky stále česky, protože se tím přenášela znalost jazyka do další generace, a to i v případě nově uzavřených smíšených manželství. Ve Švýcarsku se v posledních 15 letech tito mladí lidé (dnes 25-40letí) každým rokem scházejí a plánují společné podniky. Převažujícím jazykem je přitom čeština.

Jsem rád, že i absolventi naší třídy se pravidelně scházejí na třídních srazech, hlavně zásluhou organizátora Arnošta Kubáta, a že si můžeme po tolika letech zase obnovit vzpomínky na studentská léta.

Ing. Jiří Kraus

*Project Manager, od roku 1969 žije ve Švýcarsku,
mat. ročník 1951*

Kdyby mi někdo v září roku 1989, když jsem začínala na turnovském gymnáziu studovat, řekl, že budu za necelých dvacet let sedět v Updikově oblíbené kavárně v Bostonu a přemýšlet nad tím, co mi ty čtyři roky na gymplu daly, asi bych si klepala na čelo. Pro letošní maturanty jsou události podzimu roku 1989 jenom dalšími z historických fakt, která je prostě nutno (moji bývalí češtináři prominou) se nabířovat. Pro nás ta doba znamenala obrovskou změnu. Otevřela nám dveře do světa a následně nás, poprvé v životě, vystavila mezinárodní konkurenci.

Mně osobně dal gympl na cestu do světa něco jako základ – to nezbytné množství vědomostí, na kterých bylo možné stavět. Ne, znalosti ze střední školy mi nepomohly při zkoušce z genetiky ani při pohovoru na postgraduál, ale určitě mi vytvořily předpoklady k tomu, abych se na ně mohla připravit. V dnešním přespecializovaném světě si stále více uvědomuji, jakou cenu má všeobecný rozhled, který mi gymnázium poskytlo. Už dávno nemám čas číst klasiky či opakovat slovíčka z ruštiny, a tak jsem ráda, že mi v hlavě utkvělo alespoň to minimum, které potřebuji k tomu, abych si mohla o Voltairovi povídat s kamarádem z Francie nebo rozuměla rozhovoru mých kolegyně z Petrohradu. Snad se to může zdát jako málo, ale z mnoha malých věcí se skládají věci velké. A tak jsem vděčná za znalosti, které mi gymnázium dalo: ostatně z těchto zdrojů čerpám dodnes. Třeba i teď v té kavárně, když přemýšlím, co to ten Updike vlastně napsal...

Dita Mayerová, M.D., Ph.D.

*Joslin, Diabetes Center, Harvard Medical School, Boston,
mat. ročník 1993*

Po turnovském gymnáziu jsem absolvoval fyziku na MFF UK. Ke konci vysoké školy jsem se rozhodl vydat se z čisté fyziky na hranice s informatikou a biologií a přihlásil jsem se na doktorát do Centra strojového vnímání na FEL ČVUT. Tam jsem se začal zabývat počítačovým viděním, což je oblast, která mě vždy přitahovala. Tento obor se snaží napodobovat schopnost člověka nejen koukat, ale také vidět. Příkladem aplikace je vizuální rozpoznávání objektů nebo 3D rekonstrukce z obrázků.

Na čas strávený na gymnáziu vzpomínám velmi rád. S obdivem a vděčností myslím především na pana profesora Honzáka. Těšil jsem se nejen na matematiku, ale také na něho. Líbí se mi jeho milý a vlídný přístup ke studentům, zodpovědný přístup k probírané látce a podporování studentů v tom, aby šli do hloubky; a jistě také to, že je „bedna“. Pan profesor nás naučil mnoho, co se nám hodí dlouho poté, co jsme opustili lavice gymnázia. Pro ilustraci: Můj kolega se nedávno ucházel o práci výzkumníka ve firmě Google. Pohořel, protože mimo jiné nedokázal vymyslet, jak by pomocí generátoru náhodných čísel implementoval náhodnou permutaci. Kdyby chodil v roce 1990 na „šperkárnu“ na informatiku, kterou ve volném čase pro nás vedl prof. Honzák a podobné příklady pro nás vymýšlel, tak by zabodoval!

Studentům přeji, aby se naplno věnovali tomu, co je baví, i když si třeba nejsou jistí, jestli to budou jednou dělat. Prací na sobě se nedá nic zkazit. Přeji jim takové učitele, jako jsem měl já, kteří jim budou v jejich snažení oporou.

Ondřej Drbohlav

*výzkumník ve Visual Cognitive Systems Lab, University of Ljubljana,
Centrum strojového vnímání, ČVUT Praha,
mat. ročník 1992*

Na své domovské turnovské gymnázium vzpomínám často a rád. Sedm let na něm prožitých mi dalo pár skvělých přátel, rozhled, ze kterého čerpám i po letech, a první střety s realitou – ztratil jsem některé ideály, ale nabral mnoho praktických zkušeností. Zejména pak možnost poznat několik jedinečných profesorů a osobností školy, kteří mi zprostředkovali řadu nezapomenutelných zážitků a pravd, ke kterým se stále vracím, polemizuji s nimi, či se jim snažím uniknout, ale musím o nich často přemýšlet, vracet se k nim. Za to jsem nejvíc rád, díky tomu je pro mě turnovské gymnázium stále etapou a zážitkem, na který rád vzpomínám a ke kterému se rád vracím. To stejné přeji všem, současným i budoucím studentům.

PhDr. Jan Kubáček

*politický analytik, konzultant a odborný lektor,
mat. ročník 2000*

Vzpomínky na školní či, chcete-li, studijní léta jsou něco, s čím se setkáváme neustále, bez ohledu na to, zda je tomu daný moment předurčen, či nikoli. Každý z nás má za sebou různý počet etap a určitě v rámci cesty životním vzděláním vzpomíná na každou jinak.

Co když se řekne etapa Gymnázium Turnov? Rodné město, učitelé občas přísní, ale o to víc naučili a připravili na hladké zvládnutí další etapy, skvělá parta spolužáků, kteří vždy při naší časté „sportovní“ dovolené pomohli dostat se rychle zpátky do tempa, pochopení i podpora pro naše sportovní aktivity ze všech stran.

Jak zhodnotit takovou část cesty životním vzděláním? Uznejte sami, že tady se nejlépe hodí vzít za bernou minci hodnotu nejcennějších medailí, které jsme kdy během studia na gymplu na evropských a světových šampionátech v rádiovém orientačním běhu získali. Zlatá střední...

Jakub Oma

*1991–1998,
juniorský mistr Evropy v ROBu 1996,
juniorský mistr světa v ROBu 1997,*

Michaela Omová

*1995–1999,
mistryně světa v ROBu 1997,
dorostenecká mistryně Evropy v OB 1999*

Několik generací

Turnovské gymnázium ovlivnilo ne jednu, ale v mnoha případech několik generací v rodině. Několik současných studentů říká, že tady studovala už jejich prababička či pradědeček. Stalo se rodinnou tradicí studovat na gymplu...

Můj děda Emil Hejduk byl opravdový pan učitel. Jeho klasické kantorství, tak jak je známe z filmů pro pamětníky, se prolínalo celým Turnovem. Já si na něj pamatuji pouze jako na moudrého dědečka, který si užíval důchod v krásné zahradě na Koňském trhu a svému vnukovi věnoval náležitou lásku. Přesto i dnes často vyslechnu neuvěřitelné učitelské historky o Cisovi, kterých je díky jeho osobnosti nespočet.

Můj táta Emil Hejduk byl vynikající profesor. Gymnázium naplňovalo jeho život. Z jeho každodenního vyprávění všemožných historek a také z vlastních zážitků – byl jsem za ním často ve škole, bral mě s sebou na chmel a lyžařské kursy – jsem již odmala intenzivně prožil tu etapu školy, na niž dnes vzpomínají bývalí studenti při svých srazech jako na klasickou. Určitou zajímavostí je, že musel chvíli učit mě i mou sestru, protože jsme samozřejmě také na gymnáziu zamířili. A jak to tak bývá, byl na nás daleko přísnější než na ostatní. Táta mě samozřejmě

Sborovna 1975.

zleva prof. Sucharda, prof. Hejduk, prof. Koťátková, stojící prof. Cichrová

ovlivnil na celý život. Často například používám jeho přesvědčení: „Víc oceňuj ty, kteří se usilovně snaží, i když jim není dán talent, než ty, kteří jsou přirozenými premianty beze snahy. Takové naopak musí dokázat motivovat k ještě většímu úsilí a daleko vyšší kvalitě.“

Já, Milan Hejduk, jsem učitelem nechtěl být, ale nakonec jsem se jím také málem stal. Rozhodl jsem se na ekonomce v Praze přidat navíc druhé studium – učitelské zaměření. Procházel jsem dva roky jako kluk úplně v klidu, ale naštěstí jsem těsně před státnicemi odhalil moji osobní slepou uličku. Táta s dědou mi v tom vlastně pomohli. Uvědomil jsem si, jaké měli oproti mně znalosti i kvalitu. Oba dva byli hrozně chytrí. Táta byl navíc ohromný učitelský talent i absolutní univerzál. Mohl učit skoro všechno a ve všem byl skvělý. Proto jsem si řekl, že já přeci nemohu být jejich nástupcem – že nemám šanci být jako oni. Učitelem na gymnáziu tedy nebudu. Ale zůstaly mi aspoň super vzpomínky na čtyři roky prožité ve třídě pana profesora Špiky, v níž už se naplno rozvinula moje přirozená vůdčí role v kolektivu.

Rolí osudu a díky mému úsilí jsem i já dostal životní šanci navázat na rodinnou tradici, i když trošku v jiné pozici. Společně s mými kolegy jsem měl možnost vykonat ve prospěch turnovského školství i samotného gymnázia během patnácti let na turnovské radnici hodně prospěšného. Věřím, že by na mě byli táta s dědou hrdí. Když se ohlédnu zpět na ta ohromná stěhování škol, výstavby, přeměny, zásadní změny výuky a celého školního prostředí, tak si říkám, že jsme měli neuvěřitelné štěstí a asi i odvahu.

A že jsme vymezený čas v době zásadních celospolečenských proměn v naší zemi nepromarnili. Je fajn žít s vědomím, že už jsem zbyl v jednu chvíli v Turnově jediný, kdo ještě věřil v přeměnu horních kasáren na krásnou střední školu. Že jsem ji nakonec prosadil a navíc dokázal řídit tým, který to zvládl. Mám radost, že jsem také v tátově gymnáziu pomohl přeměnit bazén, hřiště, kuchyň, sociální zázemí, střechu, okna i učebny.

Můj syn Emil Hejduk je krásný klučina. Už ví, kdo byl jeho děda a praděda. Nemusím být příliš velký věštec, abych si dovolil vyjádřit názor, že i on do budoucnosti této skvělé školy zasáhne. Přeji gymnáziu i jemu hodně potřebného štěstí.

Ing. Milan Hejduk
mat. ročník 1984

Současná škola

Dnešní gymnázium má celkem dvanáct tříd, čtyři třídy čtyřletého a osm tříd osmiletého studijního oboru.

- *V jubilejním roce tu studuje 366 studentů a učí 37 pedagogů.*
- *Týdně odučíme 555 hodin, z toho 183 hodin cizích jazyků.*
- *Připravujeme se na zavedení státních maturit v roce 2010.*
- *Začínáme vyučovat podle vlastního školního vzdělávacího programu, který pokračuje v tradičním zaměření gymnázia na studium cizích jazyků a informačních technologií a rozvíjí kompetence studentů – prezentační techniky, komunikativnost, schopnost učit se a řešit problémy...*
- *Studenti si podle výběru seminářů volí přírodovědné, technické nebo humanitní zaměření. Všichni studují jako první jazyk angličtinu, jako druhý němčinu, španělštinu nebo francouzštinu.*
- *Reprezentují školu v různých olympiádách a sportovních soutěžích.*
- *Mají svůj školní parlament, jehož prostřednictvím se učí demokracii a podílejí se na chodu školy.*
- *Jezdí na výměnné pobyty ke studentům partnerských škol ve Švýcarsku a Holandsku, na poznávací exkurze do Francie, Itálie, Polska...*
- *Škola je vybavena technikou – počítači, dataprojektory a interaktivní tabulí, které umožňují používání moderních vyučovacích metod. Učí se v odborných učebnách, o volných hodinách mohou studenti využívat studovnu a knihovnu, jejíž knižní fond tvoří 23 620 svazků.*
- *Více najdete na www.gyту.cz.*

Studenti se představují

Vybíráme z literární soutěže, která se uskutečnila ke stému výročí založení školy.

Tajemství školní chodby

Denně chodím chodbou,
neřídím se, nevidím.
Já denně chodím chodbou,
dívám se a vidím.
Probouzím obrazy,
v tvářích, na stropě, ve dveřích.
Probouzím příběhy,
posuď, kdo z nás je z divných.

Marie Kavková, kvinta

Když my odejdeme, věci ve škole ožívají

„Podlaha v jídelně, záchody mám setřený, okna umytá, snad jsem na nic nezapomněla...“

„Buch!“ zavřely se dveře, když jimi prošla stará, už trochu zapomnětlivá uklízečka. Za chvíli bylo slyšet šramocení klíčů. Celou budovu školy ovládlo ticho. Trvalo asi pět minut, když se chodbou ozvaly nějaké hlasy. „Máme na to jedenáct a půl hodiny, než se začne otevírat škola,“ prohlásila sedmicentimetrová postava trpasličího původu. Áno, trpajzlík, a je tu spousta ještě menších.

Teď začíná další trpasličí školní den.

„Takže,“ odmlčel se malý pidimužik s vousy téměř až na zem, asi ředitel, a nahlédl do třídnice první, druhé, třetí a čtvrté třídy.

„Skupina A do učebny matematiky, bude sčítání a odčítání, B do učebny češtiny, vyjmenovaná slova a C do dějepisu – Přemyslovci a konečně, dneska je na řadě, ...skupiny D a E uklidí volné třídy a toalety.“

Skupinky A až C odešly do tříd s mručením, že se musí učit, D a E, že musejí uklízet.

„Jo, abych nezapomněl, o půlnoci se sejdem ve školní jídelně, paní Vařečková nám uvaří něco dobrého!“

„Juchů,“ ozval se radostný výkřik ze skupiny A, která byla zrovna na odchodu.

„No, jestli bude zase čůčka, tak bych se zas tak neradoval, minule jsem nemohl kvůli ní usnout,“ podotkl kdosi. Nastal hysterický smích.

„Babočka!“ rozezněl se chodbou přísný hlas učitele zeměpisu a matiky. Přesto se na tváři paní Brukvovité, učitelky biologie, objevil úsměv. „A navíc je dobrá na pleť,“ přidala se paní Překrásná, největší „kráska“ z učitelského sboru. Trochu namyšlená, nesnáší nepořádek, je učitelkou francouzštiny.

Pak je tady učitel matematiky a tělocviku, pan Cool. Snaží se být legrační a nebýt tak staromódní jako jeho matka, profesorka angličtiny. Paní Coolová, původně z Anglie, je ta nejpřísnější, nejstaromódnější učitelka a má v oblíbě rozdávat neohlášené testy a zkoušení. Pořád vychovává svého dospělého syna.

Dále češtinářka paní Vyjmenovaná. Má velké brýle a vždy ji uvidíte s knížkou v ruce.

Nakonec nám zbývá učitelka dějepisu, má ráda záhady, mimozemšťany a nikdo nezná její pravé jméno. Chce, aby jí všichni říkali Záhadná X. Kdo ví, třeba je z jiné planety.

„Tak hurá do práce!“ zvolala.

Skupinky D a E šly zkontrolovat toalety a učebny.

Když první skupina dorazila na WC, uchopil každý svou záchodovou štětku – kartáček na zuby (snad už vyřazený) a snažili se dokončit práci uklízečky. „Tuhle uklízečku by měli vyhodit,“ rýpl si Ludvík Rýpal (oni jsou s Babočkou kamarádi), když narazil asi už na šestou skvrnu. „Bacha, aby tam nikdo nespádl,“ dával rady Emil Šplhoun, třídní šprt, který je asi tak zábavný jako gumová kachnička.

Jako by to neříkal. „ÁÁÁ...bum...žbluňk...“ Bezmocná Agáta Smutná se topila v záchodové míse. Všichni společně popadli štětku (tentokrát tu opravdovou) a pomocí ní vytáhli mokrou nešťastnou trpaslici ven.

Zatím Emil doběhl pro paní Brukvovitou, která taky funguje jako školní zdravotní sestra.

Zabalili Agátu do utěrky, aby nenastydla. Nakonec ji ale poslali domů, protože dostala horečku. Ludvík Rýpal nezapomněl podotknout, že kdyby věděl, že se takhle dostane domů, tak by tam spádl taky.

V jiné učebně, kde zrovna prozkoumávala skupina E lavice, narazili trpasličí podle Ivany Citlivé prý na „něco odporného“, podle Rudy Statečného něco strašně děsivého a Amanda Zbrklá ze zbrklosti shodila tu podivnou věc na podlahu. Až Ferdinand Kolo, když to rozbalil, přišel na to, co to je. Prohlásil, že to bude pravděpodobně čtyři týdny mumifikovaný banán v alobalu, ale že to s jistotou nemůže určit, neboť to již ztratilo tvar i barvu. Ivana vykřikla, protože těsně před identifikací toho předmětu do něho zabořila svůj prst.

„Co teď budu dělat, potřebuji se hned umýt, slyšíte,“ vřeštěla.

„No jo, ale jak ho teď dáme zpátky?“ lámala si hlavu celá skupina kromě Ivany, která si mezitím čistila prst o mokrou houbu na zemi.

„Už vím, odsuneme to za skříň, stejně si toho nikdo nevšimne,“ dostal nápad Eduard Motyčka. Tak to tak udělali i bez pomoci Ivany, která se toho už prý v životě nedotkne.

Těsně před půlnocí se všichni sešli v jídelně. Po chvíli každý zjistil, že jsou dnes buchtičky s krémem, což je nejoblíbenější jídlo všech trpaslíků, a tudíž ani velmi dobří kamarádi Babočka a Rýpal neměli žádné připomínky.

Po obědě se znovu začalo učit a uklízet. Tak ubíhal další školní trpasličí den, až pomalu začalo svítat.

„Cink, cink,“ zazvonil zvoneček pana ředitele, který nosí neustále v kapse.

Pro většinu nejkrásnější zvuk.

Tímto pan ředitel oznámil konec školního dne.

Všichni se seběhli na chodbě. „Už jsme všichni? Dobrá, tak vyrazíme,“ zavelel pan Cool.

Právě včas, první žáci přicházejí do školy...

Adéla Prádlarová

sekunda

Tajemství školní chodby

Bylo pondělí. Den jako každý jiný. A přece se v jeden jediný den může člověk propadnout až na dno. Ztratit naději a zanevřít na celý svět. V jeden jediný den, a možná právě jen v jeden den, může člověk pohlédnout do svého nitra, najít ztracenou rovnováhu, povstat z popela. Zkrátka se opět vydat na cestu za znovunalezeným snem.

„Je mi líto, Filipe.“ Jedna věta a co nedokáže. Spálit mosty, zbořit sny a krutým způsobem navrátit člověka do reality. Verdikt. Ortel. A dál? Jen prázdno a beznaděj. Pryč, musí pryč teď hned. Daleko od těch krutých slov, daleko od všech. Běží dlouhou chodbou, nedívá se ani napravo ani nalevo, mine hlouček smějících se spolužáků a zamíří do chodby ve spodním patře. Cesta do šaten je ještě pro ostatní zapovězená, alespoň do té doby, než zvonek ohlásí toužebně očekávaný konec vyučování.

Venku prší, kapky bubnují na okenní tabulky. Déšť přesně vyjadřuje jeho náladu. Odhodí tašku a zády se opře o chladnou zeď, jako by chtěl splynout se studeným kamenem, jako by se chtěl stát rámem obrazu, který visí opodál. Ušklíbne se na vybledlou malbu. Jaká ironie. Z obrazu na něj s chladným majestátem shlíží Karlova univerzita.

„Jo, tak přesně tam se nedostanu,“ zamumlá si pro sebe.

Moje smůla. Ale proč? Vždyť jsem se pečlivě připravil... Vážně? Zjevně to nestačilo. Ještě mám opravný termín... Děkuji nechci. Zavrtí hlavou zcela ponořen do svých myšlenek. Snad tréma? Hloupost, to mi nikdy nedělalo problém. Tak proč? Právě tohle slůvko se mu stále zjevuje před očima. Proč?

„Prostě na to nemám.“

Zatřepe hlavou v naději, že upokojí vnitřní hlásek svědomí a rozvířené myšlenky. Uchopí do dlaně amulet s maličkým erbem. Ani on mu nepomohl. Zradil ho. Zradila ho vlastní paměť, zradilo ho štěstí. Vztekla si strhne amulet z krku a odhodí ho na podlahu. Naštvaný na celý svět, ale nejvíc sám na sebe.

„Páni, ten je senzační.“

Div, že nenadskočil leknutím. Amulet ze země sbírá nějaký chlapec. Nemůže mu být víc než osm let a Filipovi připadá zvláště povědomý.

„Ty už ho nechceš?“ upřou se na něj velké oči, ve kterých se zračí ještě větší otazníky a až komická nechápavost.

„Ne, klidně si ho vezmi. K ničemu už mi není... A co tu vůbec děláš, špunte?“ zeptá se Filip rozmrze-
lým tónem. *Nemůžu být aspoň chvíli sám?*

„Hledám poklad,“ odpoví chlapec tónem, jako kdyby poklady na školách nacházel úplně běžně a nejméně dvakrát týdně.

„To jako tady?“ obrátí Filip oči v sloup.

„Jasně. I školní chodba může skrývat poklad nebo nějaké tajemství.“

„Například?“

„Třeba tajnou chodbu ve sklepě, tajemství, kam se pořád ztrácejí přezůvky, nebo to, proč jsi naštvaný.“

„Vidíš ten obraz?“ ukáže na malbu. „To je Karlova univerzita. Chtěl jsem tam vystudovat archeologii, cestovat po světě a pátrat po tajemstvích. Po opravdových tajemstvích,“ podívá se významně na chlapce, ale pak na něj, ani neví proč, mrkne.

„Vždycky to byl můj sen,“ povzdychne si.

„Tak proč tam nejdeš?“

„Chtěl jsem, ale neudělal jsem zkoušku. Znova už ji dělat nechci, nemá to cenu, nedokážu to...“

Chlapec chvíli přemýšlí, poté se podívá na Filipa a s jistotou sobě vlastní pronese:

„Tohle já chci taky dělat. Objevovat neznámá místa, staré památky a poklady.“ Pokývá hlavou.

„Jsi jako já ve tvém věku, jenže sny nejsou skutečnost,“ pousměje se hořce Filip.

„Rodiče mi pořád říkají, že mám dělat to, co mě baví. To, co mi něco přinese,“ namítne chlapec.

„To mě taky,“ dodá Filip posmutněle, „ale někdy to prostě nejde.“

„Já bych se nikdy nevzdal. Nikdy. I kdybych prolít z latiny, pořád bych se snažil jít za splněním svého snu.“ V hlase toho chlapce se objevila, Filipovi tak dobře známá, neústupnost a tvrdohlavost.

„A ty bys měl taky.“ Vtiskne Filipovi do ruky amulet. „Nech si ho, budeš ho potřebovat, až budeš dělat opravu.“ Významně se na něj zašklebí a zamíří pryč. „A nezapomeň, že když si budeš věřit, dokážeš všechno.“

Filip se za ním chvíli nevěřičně dívá a nenachází slova. Po chvílce zavolá:

„Počkej! Jak se vlastně jmenuješ?“

„No přece Filip!“ zasměje se chlapec a zmizí mu z očí ve slunečních paprscích, které se sem prodraly oknem.

„Jak jsi věděl, že jsem...“ spolkně zbytek věty a rozběhne se za chlapcem. *Ale kde je?* Zastaví se pod oknem. Po tvářích ho hladí příjemné sluneční světlo a v ruce svírá amulet s malým erbem. Usmívá se. Stejně tak jako sluneční paprsky prosvítily temnotu kolem, tak i jeho mysl jako by se projasnila. Už ví, co má dělat.

Bylo pondělí. Den, jako každý jiný. Den, kdy ztratil všechno, ale našel mnohem víc. Nalezl víru v sebe a svůj sen.

„Tak sis to rozmyslel, Filipe?“

„Ano, pane profesore. Rozhodl jsem se poslechnout svoje mladší a moudřejší já,“ usměje se Filip zešíroka.

„Jak tomu mám rozumět?“

„To je tajemství, pane profesore. Tajemství jedné školní chodby.“

Jana Svobodová

2. ročník

Co mi vyprávěla stará školní fotografie

Hej! Co na mě tak civíš? Myslíš si, že tě nevidím? To se ale pleteš! Můj zrak jest sic omezen na stupně šedé, jež stářím přecházejí v zašlou žlut, zmítá jím šum a již není z těch nejostřejších, nicméně tě stále vidím, chlapče. Nu, přístup blíž. Ví, že mě neslyšíš, ale zavří už ten potrhaný sešit chemie a přístup!..... Che, hm, tak vidíš, že to jde. Jen se snaž vnímat, co ti chci říct, dovolí-li ti to ta skleněná bariéra.

Víš, potřebuji se vypovídat, neb mě již unavuje tu tak zírat v onu ponurou chodbu, zašlý koberec, strnulé zdi, kolem kterých se stále ženou davy studentů do učeben a zase ven. Usadí se na koberci, svačiny žvýkají, do spisů zírají, spolu se smějí, jestliže smějí... Zpočátku – zajímavé; mnohé jsem znala; nyní – sotva koho, ze studentů snad nikoho,... občas... sem... tam... nějaký známý profesor... třeba ve mně ještě někteří dokonce najdou svůj pradávný stín..., ale vesměs... bída. Proto se také snažím poznávat nové tváře, většinou však mé poznání zůstává kusým. A ke všemu už mám chvílemi sotva chuť a sílu vnímat, co se kolem děje. Nekonečné množství situací, které kdysi živilo mou mysl, je dnes již nudné, vlekoucí se, rutinní, splývající do jednolitého nezáživného celku. Jsem unavena bytím.

Upadám tu ověčena spoustou kolegyň, fotografií obdobných kvalit, zaplňujících moji i tu sousední vitrínu. Spolu jsme před, zdá se mi, již věčnou dobou byly vytaženy z prastarých archivů a posazeny sem. Bylo to, domnívám se, k devadesátému výročí založení této školy. K výročí školy, z níž dnes nevidím víc, než tuhle proklatou chodbu.

Dívám se stále na řečiště, jež se s fanfárou rozvodní a s tou další vysychá, vyplivši na koberecový břeh nánosy, jež hodlá za tři čtvrtiny hodiny opět pohltit. Dusot, rachot přestávky, opět dusot, jekot vyučujících z hodiny či šum vyplavenců, zase dusot, kroky, rozléhající se budovou; to vše se tu stále opakuje. A klid po páté; a klid² po pátku; a klid³ po červnu – funguje-li to ještě tak.

Celkově již čas nevnímám. Stále se ptám, jak dlouho tu už, sotva se držíc, visím. Čtyři roky snad? Let již sedm? Nebo už se blíží sté výročí? Bylo snad již oslaveno bez mého povšimnutí, či prošlo kolem bez oslav? Třináct let? Šestnáct? Devatenáct? A jak dlouho ještě? – Zmítám se v nekonečné sinusoidě noci a dnů, vesen a jesení, které periferně vnímám coby jas a temnotu chodby a poměry délek jejich trvání. Sluneční kotouč sotva kdy zahlédnu skrze pootevřené dveře učebny, o současném stavu vnějšího světa nemajíc ani ponětí.

Vůbec netuším, jak dnes věci chodí. Od dob, kdy jsem opustila temnotu vyvolávací komory, se toho muselo mnoho změnit. Stále však nejsem schopna postihnout podstatu oněch změn. Z těch nových židlí, které se tu objevily před zlomkem mého pobytu zde, toho moc nepoznám. Ani ten vzorek v podobě předmětů, které s sebou studenti přinášejí, o jejichž funkci nemám ani potuchy, mi toho příliš neříká.

Je to snad právě moje neznalost nového, co mě občas tak sužuje. Ptám se, zda do tohoto světa vůbec ještě patřím. – Já, fotka prastará. Jak na mě asi ti soudobí lidští tvorové hledí? Říkej, co si myslíš! Nostalgická vzpomínka na doby dávno minulé? No, jen pojdte, pojdte se na mě podívat jako na nějaký exemplář do muzea. Jako na cvičenou opici do cirkusu. Vždyť já už vlastně exemplářem jsem! Tak pozor na mě, ať vám nezežloutnu, pánové!

Adam Hlubuček

4. ročník

Obsah

Slovo úvodem	2
Gratulujeme a vzpomínáme	3
Z historie	7
Kapitoly z totálního nasazení	24
Jak jsme studovali	28
Kompas aneb KOlektiv Moderní Poezie A Satiry	41
Naši starší kolegové vzpomínají	43
Naši absolventi v zahraničí i doma	47
Několik generací	51
Současná škola	53
Studenti se představují	54

Obsah DVD**Texty**, aneb co se nevešlo do almanachu [***.pdf**]

- *příspěvky absolventů*
- *seznamy absolventů*
- *literární soutěž*

Foto [***.jpg**]

- *historie*
- *současnost*
- *zajímavosti*

DVD dokument

- *2008: gymnázium tady a teď (Adam Syrovátka)*

ALMANACH – Vydáný ke 100. výročí založení Gymnázia v Turnově

Vydal Nadační fond Gymnasia v Turnově v roce 2008

Odpovědný redaktor PaedDr. Jaroslava Dudková

Redakční rada: Miroslav Vávra, Pavel Mlejnek, Jana Hlaváčová, Miroslava Stanková, Jana Rozumová, Ivan Hájek

Fotografie a dokumenty: archiv školy, Pavel Mlejnek

Na obálce je použita reprodukce díla autorů Libenský–Brychtová

Grafický návrh a DTP: František Kocourek, technická spolupráce: Ivan Hájek

Tisk Unipress, spol. s r. o., Turnov, náklad 2300 výtisků, 60 stran, 1. vydání.

Děkujeme všem, i zde neuvedeným, za podporu oslav 100. výročí Gymnázia v Turnově.

MĚSTO TURNOV

FORMPLAST
VÝROBA FOREM LISOVÁNÍ PLASTŮ

DRINGS
DRINGS, spol. s r. o.
PORADENSTVÍ - SOFTWARE - HARDWARE

CSAD SEMILY.a.s.

TRIMA®

PEKÁRNA
Mikula
TURNOV

E. C.
EFFECTCONSULTING®

RESIM®
Industry automation

Olympic Fruit

VRABEC
VRABEC

Svijany
Soukromý pivovar
• 1564 •

MVM travel agency s.r.o.

